

KAM

po Česku

www.kampocesku.cz

„Učení samo má býti
milé a libé a nemá se
jinak dítí, než jako
hra a kratochvíle.“
-Jan Amos Komenský-

**Račte vstoupit,
poznání zdarma**

Muzeum na celý den?!

Navštivte Škoda Muzeum a výrobní závody Škoda Auto v Mladé Boleslavi a seznamte se s fascinující historií společnosti Škoda Auto sahající až do roku 1895.

Pokud by pro Vás samotné Škoda Muzeum bylo malé, vězte, že v rámci prohlídky je možné navštívit také depozitář prototypů a sportovních vozů přímo v areálu Muzea.

Chcete ještě víc? Pak pro Vás máme exkurzi s průvodcem, která Vás zavede i do našeho výrobního závodu.

Stále to není dost? Exkurze s průvodcem nabízíme nejen do Škoda Muzea a výrobních prostor v Mladé Boleslavi, ale také do našich výrobních provozů ve Vrchlabí a Kvasínách.

A co dál? Navštívit můžete také Rodný dům Ferdinanda Porscheho ve Vratislavicích nad Nisou.

Škoda Muzeum

tř. Václava Klementa 294, Mladá Boleslav
tel. +420 326 832 038; muzeum@skoda-auto.cz
museum.skoda-auto.com

f @skodamuzeum

♥ ♥ ♥

KVĚTEN LÁSKY ČAS

LIBRETO
SCOTT BROWN a ANTHONY KING
HUDBA A TEXTY
EDDIE PERFECT

BEEETLEJUICE

MUZIKÁL, KTERÝ SI ZAMILUJETE

**HUDEBNÍ
DIVADLO
KARLÍN**

Podle filmu the Geffen Company, scénář Michael McDowell a Larry Wilson
Uváděno ve spolupráci s Music Theatre International, www.mtishows.eu

WWW.HDK.CZ

RADIO
BLANK

Prime

BLESK

REFLEX

kohyke

RPM

DERMACOL

PRAGUE BOATS

NUTREND

LIBERSKÉ
LAHODKY

sodastream

VÝKOSTEL
VAJBAR

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

Milí čtenáři,

žijeme v časech, kdy je slavení víc než oslavenec, vzhled víc než rozum a obal nad obsah. Nerozumíme si s generací Alfa, dětmi narozenými do časů dotykových obrazovek, které ohýbají češtinu anglickými zkratkami a anglikanismy. Přitom netuší, co jsou gemináta, zdvojená souhláska nebo písmeno, například když jsou v řece racci nebo raci. Nevědí, že za to, jak žijí, vděčí všem, co tu byli před nimi, o kterých si mohou číst

v knížkách. I my jsme v něco věřili, měli své vzory, ale sny se rozplynuly a země se změnila. Hlasatelé dalších pohlaví mluví do obsahu učebnic, názorů v médiích, zastoupení ve firmách a institucích. Přesto máme jen dvě pohlaví – muž, žena a basta. Jak se kdo cítí, je věc osobní, nikoli společenská. Proto když potkám někoho, kdo se cítí být slonem, a nemá to na čele napsané, a je moudrý, řekne mi, jak ho oslovovat.

Letos nás také zasáhla vlna MDŽ, kdysi svátek spíše mužů, karafiátů, chlebičků a vína Pražský výběr. Den matek, pocta matkám a mateřství, slavený u nás od roku 1923 a podporovaný Alicí Masarykovou, vytlačil Mezinárodní den žen krátce po válce a definitivně po roce 1975, když byl uznán OSN. Ach ty ženy... Jejich křestní jména mají v českém kalendáři krásný skrytý význam, a v cizině dokonce další. Třeba Květoslava slaví květy, Jaroslava jaro, Zdislava zdi, Slavomíra mír a Slavěna věna. V zahraničí je pak Vanda na Islandu problém, Šárka v Srbsku závěs, Kamila v Bulharsku velbloud, neznámo s kolika hrby, a Marta ve Španělsku kuna. Vtipky ale stranou – nelze zastít fakt, že je u nás 238 obcí, kde je míra sociálního vyloučení vyšší, než se považuje za únosné. Na vině je prý covid, rostoucí ceny energií a inflace díky válce na Ukrajině. Další 298 obcí je vážně ohroženo. Máme tedy 6254 obcí, z toho 610 měst, 232 městysů, 4 vojenské újezdy a 536 obcí sociálně vyloučených. Trochu hodně. Rok 2025 má 251 pracovních dnů a parlament plánuje 125 dnů jednání. Každý den nás stojí víc než čtyři miliony, a tak je načase něco dělat – pro naše občany. Třeba předejít příčinám a zmírnit následky pro 621 tisíc lidí v exekuci. Matka Tereza by dodala: „Na zemi panuje hlad ne proto, že nedokážeme uspokojit chudé, ale proto, že nedokážeme uspokojit bohaté!“

Duben („ještě tam budem“) je tady a s ním i čas aprílů. Příroda to ví, počasí tím spíš a dost možná se nám pokusí nějaký ten výlet pokazit. Ale ať. Zlobí nás kdeco... a počasí nejmíň. V tomto vydání pro vás máme pozvání na památky, rozhledny, do muzeí, zkrátka všude tam, kde je něco vidět nebo odkud je dobře vidět na krásné kolem nás. Je jedno, jestli se zahledíte do historie, nebo do dále, hlavní je, že to uděláte.

Luděk Sládek, šéfredaktor

vychází elektronicky
27. 3. 2025

vyšlo 12. 3. 2025

KAM vybírá z obsahu

Husita z Ostrova (615 let)	3
Výsledky XIII. ročníku ankety Kraj mého srdce za rok 2024	8
Kolín žije!	9
Známka k poctě rytce z Rakovníka	11
Jiří „Wabi“ Ryvola (90 let)	12
Netradiční pozvánka do Dačic	16
Jaro v Českých Budějovicích:	16
Jindřichův Hradec: Zahájení turistické sezony 2025	17
Za tajnostmi historického města	18
Český les za každého počasí	18
Krása autoveteránů v Liberci	22
Papež, co ovlivnil 20. století (35 let)	23

Hnězdno, relikviář sv. Vojtěcha

Lech, Čech, Rus

(1025 let)

Arcibiskupství v Hnězdne bylo založeno nad hrobem mučedníka Vojtěcha Slavníkovce. Prvním arcibiskupem byl Vojtěchův nevlastní bratr Radim (Gaudencius).

Podle legendy bratři Lech, Čech a Rus hledali místo k osídlení a došli k pahorku, kde stál dub a na něm hnízdil bílý orel. Lech se rozhodl zůstat, zbudovat hrad Hnězdno (hnízdo) a bílého orla přijal za svůj znak. Čech odešel na jih a Rus na východ.

Od konce 8. století tu stálo hradiště kmene Polanů na návrší Lecha. Roku 977 zde byla pohřbena kněžna Doubravka Přemyslovna a roku 999 svatý Vojtěch. V polovině 10. století se stalo hlavním městem polského státu. V roce 1000 se u hrobu Vojtěcha sešel německý císař Ota III. s polským knížetem Boleslavem I. Chrabrým (hnězdenský sjezd) a založili arcibiskupství.

Josef Grof

KAM na výlet s JANEM JUGRLE

Jan Jugrle se narodil ve vsi Slemen na Rychnovku. Vychodil rychnovské gymnázium a vystudoval Vysokou školu ekonomickou – Fakultu mezinárodních vztahů. Od roku 2018 je sekretářem Výboru pro dopravu a cestovní ruch Evropského parlamentu. KAM by pozval naše čtenáře na výlet?

Aktuálně ve výboru pracujeme na aplikaci, která bude mapovat pohyb turistů v rámci jejich volnočasových

Ing. Jan Jugrle

aktivit. Od 1. dubna 2026 vstoupí v platnost evropské nařízení, podle kterého každý turista bude mít ve svém chytrém telefonu aplikaci, která bude mapovat jeho pohyb a aktivity ve městech i volné přírodě. Cílem je optimalizace nabídky turistům. Aplikaci, která je bezplatná, bude v ČR distribuovat síť informačních center. Turisté s aplikací získají řadu výhod, včetně slev na dopravu a ubytování. Absence aplikace znevýhodní turisty při využívání on-line map, na portálech ubytování a v hromadné dopravě. V rámci testování aplikace jsem navštívil řadu míst Česka a uchvátila mě krajina v okolí hradu Houska. Pozval bych tedy čtenáře do Kokořinského dolu, na Mšenské pokličky a hrady Kokořín i Houska.

Děkuji Vám za překvapivou informaci o chystané aplikaci a také za tip na výlet na Kokořinsko.

Luděk Sládek

Hrad Kokořín

Král já a dost

(940 let)

Vratislav II. (okolo 1031 – 14. 1. 1092), vládce olomouckého údělu (1055/1056–1058/1061), český kníže (1061–1085), byl první český král a nepanující král polský (1085–1092). Jako kníže byl Vratislav II. a jako král Vratislav I.

Vyšehradský kodex, patrně král Vratislav II.

Druhorozený syn Břetislava I. a Jitky ze Svinibrodu byl bratrem Spytihněva II., Konráda I. Brněnského, Oty Olomouckého a biskupa Jaromíra. Jeho první manželka zemřela vězněna v Olomouci při porodu, jeho dru-

há manželka Adléta byla uherská princezna, dcera Ondřeje I. Arpádovce. Vratislav za věrné služby císaři Jindřichu IV. získal v dubnu 1085 na dvorském sjezdu v Mohuči královskou nedědičnou korunu. Korunován byl na Pražském hradě 15. 6. 1085 králem českým a titulárním králem polským.

Alois Rula

Dopisy čtenářů

Přeji hodně zdraví, pane Sládku, obdivuji Vás, vždy pohládíte, kéž by takových lidí bylo víc... Ladislav Zvardoň, Vsetín

Dobrý den, pane Zvardoni, věřte nebo ne, pěkně pohládí také psaní podobná tomu Vašemu. Kéž by lidí, kteří si udělají čas a napíší, bylo víc...

Dobrý den, mám zaplacené předplatné měsíčníku Kam po Česku. Dostal jsem výtisk listopad–prosinec 2024 a pak až březen 2025. Prosím, můžete zjednat nápravu? Předem děkuji. S pozdravem Pavel Toepfer, Praha

Dobrý den, dnes jsme prověřovali se společnostmi SEND Předplatné, která Vám doručuje výtisky KAM po Česku, kde je problém: SEND má doklad o odeslání / vydání leden–únor Vám tedy Česká pošta nedoručila, nebo někdo odcizil ze schránky / bude Vám doručen náhradní výtisk magazínu KAM po Česku – vydání leden–únor 2025. Omluvám se Vám za komplikace a věřím, že byly poslední. Děkuji za vaši přízeň.

Dobrý den, zdraví vás čtenářka z České Třebové. Neměla jsem březnové vydání „KAMu“, ale dostala jsem ho na vašem stánku v sobotu na veletrhu. Tak si jen dodatečně zkouším soutěžit a lituji, že jsem se na stánku nezajímala, jestli tam osobně jste. Musím

říci, že před Vašimi úvodníky smekám, pokaždé je něco pro zasmání i zamyšlení. Holt jste hlava nepomazaná, ale mazaná. Za čtenáře děkuji a ať se Vám i časopisu daří. Květa Čípová, Česká Třebová

Dobrý den, paní Čípová, dobrá zpráva, že jste dostala chybějící magazín na veletrhu Holiday World. Máte pravdu, mohla jste se na stánku popat, rád bych Vás viděl. Třeba příště. Děkuji za lichotku ohledně úvodníků, jen bych doplnil, že jsem také už i hlava dřevá... Děkuji Vám moc a srdečně zdravím do Třebové.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Brána k předkům v Kostelci u Křížků, poslala Marcela Ejemová

Husita z Ostrova (615 let)

Jan Talafús z Ostrova se narodil kolem roku 1410 na usedlosti Ostrov nedaleko Vysokého Mýta. Ve své době patřil k předním hejtmanům českých bratrstev.

Janovy rodiče neznáme, jen víme, že jeho otcem byl jeden ze synů děda Ješka Talafúse z Říčana (Jan, Mikuláš, Beneš, Jiří). Vzdělání získal Jan v Luži a na některé z pražských škol. Ve 24 letech bojoval jako panoš Viléma z Chlumu a Košumberka u Lipan. První žena Dorota Těhlovcová z Dobříkova mu zemřela, jeho druhou manželkou byla dcera Jana Čapka ze Sán Zofie. Sňatkem získal hrad Valdštejn (o který přišel), 1439 převzal Ostrovské léno, povýšil do zemanského stavu, 1445 získal od tchána hrad Hukvaldy a města Brušperk, Ostravu a Příbor. Na podzim 1440 vstoupil do vojska nejvyššího hejtmana Jana Jiskry z Brandýsa, který hájil zájmy Ladislava Pohrobka, syna Alžběty Lucemburské, na uherský trůn. Roku 1441 s Jiskrou obsadil Spišsku, Šarišsku, krátce byl hejtmanem Košic, Štavnice (1442). Vydrancoval uherské město Jager, padl do zajetí a propuštěn byl po 3. říjnu. Dobyl hrad Rychnavu,

Jan Talafús z Ostrova, akwarel Karel Šimůnek, asi 1935

byl hejtmanem hradu Chmeľov (1445), na Rychnavě (1448), roku 1449 s Jiskrou bojovali u Somoše a roku 1451 s 3 000 bratříků u Lučence porazili 20 000 Uhrů. Roku 1457 se v Uhrách ujal vlády Matyáš Korvín a vytlačil bratrstvo. Jan podruhé vstoupil do Jiskrova vojska (1460). S pomocí Jiřího z Poděbrad a rot hejtmana Petra Aksamita válčili s Korvínem na Spiši. Opět padl do zajetí (1462) a propuštěn byl za 16 000 dukátů. Vrátil se na Hukvaldy a roku 1465 ovdověl. Pod Janem z Rožmberka vedl na Moravě válku s papežem a částí katolické šlechty (1464–1465).

Ve službách Jiřího z Poděbrad, pod velením Ctibora Tovačovského z Cimburka, poté táhl do Polska – bitva u Vratislavi (1466) a Pačkova (1467). Vrátil se domů a poslední písemná zmínka o něm je z roku 1475, kde se píše, že Talafús, dědic Čapka ze Sán, je stále živ. Kdy a kde zemřel, není známo.

Antonín Fridrich

Kodex vyšehradský (940 let)

Korunovační evangelistář obsahuje výňatky z evangelií, jež připadají na neděle a svátky. Bohatě iluminovaná románská kniha vznikla patrně u příležitosti korunovace prvního českého krále Vratislava II. (duben 1085, Mohuč).

Unikát 415 x 340 mm obsahuje 108 pergamenových listů z 55 telecích kůží. Vznikl patrně v bavorské řezenské klášterní škole a dárce mohly být benediktinské kláštery v Ostrově a Břevnově. Vratislavu byl předán asi 15. 6. 1085 při korunovaci na Pražském hradě. Název je odvozen od místa, kde byl v 11. století uchováván. Do 17. stol. byl v knihovně sv. Víta, v roce 1619 byl ukrýván v Dlouhé Vsi před kalvíny, roku 1728 v knihovně Arcibiskupského semináře, koncem 18. stol. v Klementinu a za 2. sv. války na Karlštejně. Dnes je chloubou Národní knihovny v Praze.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

Slánští (ne)husité (600 let)

Chiliastické představy očekávání konce světa a nastolení Boží pozemské tisícileté říše nadchly na přelomu 14. a 15. století spíše chudší vrstvy. Když v červenci 1419 „vyletěli oknem“ Novoměstské radnice konšelé pražští, slánští rebelové vypudili posledního probošta Bohuslava.

Slánští chiliasté věřili, že jejich město je jedním z pěti vyvolených měst, vedle Žatce, Loun, Plzně a Klatov, jež budou spasena. Když slánští, žatečtí a lounští husité vytáhli v květnu 1420 ku pomoci Praze, čelící křížové výpravě krále Zikmunda, Zikmundův věrný Vilém Zajíc z Hazmburka oblehl Slaný. Zakrátko měšťané otevřeli brány. Král Zikmund vstoupil 27. května do města a dosadil do zdejšího kostela své kněží. Měšťané rádi a rychle zapomněli na kalich. Aby ne, když kališnický kněz a jeden zatvřelý občan kališníci byli upáleni na hranici. O pět let později se táborско-sírotčí vojska marně snažila ztéci Prahu, zaměřila se proto na její spojence. Tak byl Slaný dobyt 17. dubna 1425 vojskem hejtmana Jana Roháče z Dubé. Město bylo vyplněno a konšelé upáleni na náměstí v masných krámech. V místech, která

Obležení Slaného vojsky sirotků a táborů, Alois Moravec, 1941

dnes označují v dlažbě tři kříže. Slánští pak společně s hejtmanem Jakoubkem z Vřesovic, tábority a sirotčími polními vojsky oblehli Plzeň a zúčastnili se bitvy u Lipan 30. 5. 1434. Po lipanské porážce se Slaný poddal zemskému správci Aleši Vřešťovskému z Rýzmburka a 13. 8. 1436 i Zikmundovi.

Josef Grof

Hledání vnitřního nepřítele? (640 let)

Kdo pomůže panovníkovi nebo vládci, když se mu nedaří? Je tu jedna jistota – vnitřní nepřítel. Spolehlivě odláká pozornost a zároveň i odstraší.

Václav IV. na iniciále z Bible Václava IV.

Stejně se zachoval i král Václav IV. v dubnu 1385, když nechal setnout dva měšťany. Údajně se jednalo o konspiraci, ale to už se asi nikdo nedozví. Toto nevratné rozhodnutí bylo s největší pravděpodobností výsledkem dlouhodobých sporů s domácí šlechtou a některými členy vlastní dynastie. Na druhou stranu to měl ale velmi těžké, když po svém otci Karlu IV. přebíral vládu v době šířícího se moru a nastupující husitské revolty. Vystoupit z otcova gigantického stínu by dokázal asi málokdo.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Historia magistra vitae

3. 4. 1325 (700 let)

Jan Lucemburský vyhlásil v období od zrání vín do Velikonoc **zákaz nalévat rakouská vína**. Učinil tak na ochranu domácích vinařů před jejich zahraniční konkurencí. Téhož roku nechal razit první zlaté mince u nás, které se na počest florentských odborníků nazývaly florény.

13. 4. 1125 (900 let)

Den po smrti Vladislava I. byl **zvolen českým knížetem Soběslav I.**, nejmladší syn prvního českého krále Vratislava II. Soběslav se narodil kolem roku 1090 a žil a panoval až do 14. 2. 1140. Byl zakladatelem tzv. větve Soběslavovců, která vymřela již po roce 1192.

13. 4. 1950 (75 let)

V Československu proběhla „**akce K**“ – **likvidace mužských řádů a řeholí**. V květnu, po skončení této akce, bylo 2376 mnichů soustředěno do internačních klášterů či táborů nucených prací. Výnosem o rušení klášterů začal proces násilné likvidace mužských a ženských klášterů v ČSR.

15. 4. 1890 (135 let)

V ostravsko-karvinském revíru proběhla **masová stávka** cca 40 tisíc horníků. V jejím průběhu došlo k zásahu četnictva a vojska, 17 lidí bylo zabito, mnoho dalších zraněno. Motivem nejen této stávky bylo uznání Svátku práce a zlepšení hmotných a pracovních podmínek.

15. 4. 1945 (80 let)

Vojáci 1. československé samostatné tankové brigády vstoupili v průběhu ostravské operace Rudé armády na československé území. První **osvobozenou obcí byly Sudice ve Slezsku**. Sovětská armáda zde operovala již od konce března 1945. Pomník zde vznikl až v 80. letech 20. století.

Kdo vytrvá, vítězí (535 let)

Nejvyšší hofmistr Království českého a významný šlechtic Vojtěch z Pernštejna se narodil 4. dubna 1490 v Moravském Krumlově. Byl nejmladším synem Viléma II. z Pernštejna a Johanky z Liblic.

Pocházel ze starobylého moravského rodu a byl společně se starším bratrem Jiřím vychováván knězem a učitelem Janem Českou. Do roku 1521 žil v Lanškrouně, po smrti otce přesídlil do Pardubic. Již roku 1514 byl v Budíně jmenován po svém otci nejvyšším hofmistrem Království českého. Poprvé se oženil v 17 letech s Markétou z Postupic, druhou ženou mu byla Johanka z Vartenberka. Ve východních a jižních Čechách vlastnil rozsáhlé statky a pozemky, které postupně rozšiřoval. V roce 1529 se cena jeho majetku odhadovala na

Vojtěch z Pernštejna

248 500 kop českých grošů. Zasloužil se o zvelebení rodového sídla v Pardubicích, zámek přestavěl v renesančním stylu a vyzdobil prvními renesančními malbami v Čechách. Druhým reprezentačním sídlem se mu stal Chlumec nad Cidlinou, výrazně se zapsal do přestavby Nového Města nad Metují, dále vlastnil města Náchod nebo Kolín. Za svého života se těšil velké vážnosti, byl vynikajícím znalcem zemského práva a předsedou komorního soudu. Po smrti Ludvíka Jagellonského se uvažovalo o jeho kandidatuře na český

trůn. Králem byl nakonec zvolen Ferdinand I. Habsburský, který Vojtěcha opět jmenoval nejvyšším hofmistrem. Ten vykonával úřad až do své předčasné smrti 17. 3. 1534. Zemřel ve svém domě na Pražském hradě a byl pochován v hrobce v kostele sv. Bartoloměje v Pardubicích.

Alice Brabercová

Náhrobek Vojtěcha z Pernštejna, kostel sv. Bartoloměje, Pardubice

foto © Wikimedia Commons; www.vcm.cz

„Chci mít největší armádu!“ (400 let)

Je to možná sen mnoha vojevůdců a potentátů. Mít obrovskou a neporazitelnou armádu. Albrechtovi z Valdštejna se to téměř povedlo.

Albrecht z Valdštejna s odznaky svého postavení, insigniemi Řádu zlatého rouna, maršálskou holí a šerpou

Valdštejnský palác, Malá Strana, Václav Jansa, 1898

Není snad třeba rozebírat osobnost a schopnosti Albrechta, který kombinací obojího dokázal pro sebe ve své době vytěžit maximum. Byl nepřehlédnutelný od svého mládí, ale jako voják

na sebe upozornil po vypuknutí stavovského povstání v roce 1618, kdy císaři přivezl uloupenou pokladnici Moravského markrabství. Vídeň ho s ohledem na složitou mezinárodní situaci o pár let později pověřila vytvořením silné armády, aby dokázala vzdorovat dánskému králi Kristiánovi. Valdštejn totiž přišel s návrhem, že za vlastní prostředky na půjčku naverbuje a vyzbrojí dostatečný

počet vojáků a císař převezme až výplatu žoldu. Přes rozpaky u dvora byl nakonec 7. dubna 1625 návrh schválen a Valdštejn mohl shánět vojáky v říši a Nizozemí. V průběhu roku byl povýšen na vévodu z Frýdlantu a stal se prvním šlechticem v Čechách. V červenci byl jmenován generalisimem císařského vojska. Během půl roku díky svým organizačním a obchodním schopnostem rozšířil armádu až na sto tisíc mužů a otupil výhrady oponentů, kteří ho zcela oprávněně považovali za loupeživého kořistníka. V přímém boji proti dánskému králi Kristiánovi uspěl v dubnu 1626 u Desavy a o rok později obsazením Pomořanska získal přístup k Baltskému moři. Albrecht byl na svém vrcholu a Cheb byl zatím daleko...

-babok-

foto © Wikimedia Commons; Luděk Sládek

1355
(670 let)
korunovace Karla IV.
5. 4. 1355
císař Svaté říše římské, císařovna Anna Svidnická

1420
(605 let)
Jiří z Poděbrad
* 23. 4. 1420
† 22. 3. 1471
jediný český král nepocházející z panovnické dynastie

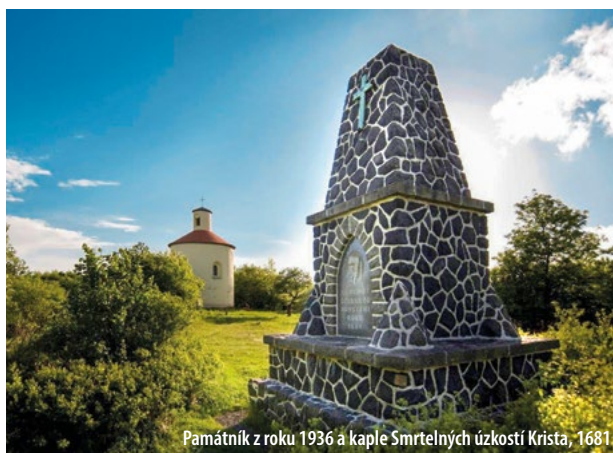

1655
(370 let)
korunovace Pražského Jezulátka
4. 4. 1655
slavnostní opatření první zlatou korunou

Ovčí vrch kontra vlci (345 let)

Krajina v okolí Konstantinových Lázní, to je Ovčí vrch s kaplí a krásná vyhlídka na zříceninu hradu Švamberk. Kaple pod vrcholem je smutnou připomínkou pobytí sedláků z Bezdruzic.

Skončila třicetiletá válka, byl podepsán vestfálský mír (1648). Habsburk na země Koruny české uvrhl vyšší robotní povinnost, odvody dávek z dědictví, řemesel, jarmarků, převozů, tvrdě odvody naturálií a celkově omezil lidské svobody. V roce 1680 nevolníci z Bezdruzic na Plzeňsku, vyčerpaní útrapami a nemající jiného východiska, vzali dostupné zbraně a vydrancovali zámek majitele panství Kryštofa z Heissensteinu. Podobné nálady měli nevolníci toužimští, plánští i tepelští. Ti ale nakonec zůstali jen u slov. Bezdruzičtí se opevnili na Ovčím

Památník z roku 1936 a kaple Smrtných úzkostí Krista, 1681

vrchu a netušili, že císařští kyrysníci vedení Heissensteinem obsadili protější vrch Krasíkov u ruin Švamberka a zamířili na ně svá děla. Odstřelování Ovčího vrchu začalo 30. dubna 1680

v šest odpoledne. Střelba z bezpečné vzdálenosti způsobila masakr – padlo 49 sedláků a zraněno jich bylo 20. Ostatky povstalců byly pohřbeny 8.–17. 5. 1680 v Čelivi a Krsech. Jistou dávkou cynismu projevila majitelka panství Marie Františka z Heissensteinu, když na místě masakru nechala roku 1681 postavit kapli Smrtných úzkostí Kristových. V našich časech

pod vrcholem Ovčího vrchu vzniklo odpočívadlo s krásnou, leč smutnou vyhlídkou na vrch se zříceninou hradu Švamberk.

Alois Rula

Vynálezce pivních stupňů (220 let)

Dáte si desítku, nebo dvanáctku? O tom, že pivo má různou stupňovitost, ví asi každý. Co však není všeobecně známo, kdo stupně stanovil a stál u jejich zrodu.

Byl to významný český chemik Karel Joseph Napoleon Balling, který se narodil 21. dubna 1805 v Gabrielině Huti, dnes zaniklé obci na Chomutovsku. Vyrůstal v rodině, kde se povolání chemika dědilo z otce na syna. Vystudoval gymnázium v Plzni a poté Pražskou polytechniku. Jeho studijními obory byly matematika, chemie a přírodopis. V roce 1835 byl jmenován profesorem všeobecné a technické chemie. Od druhé poloviny 30. let 19. století začal propagovat cukrovarnictví a roku 1839 vynalezl cukroměr neboli sacharometr, který umožňoval stanovit

Karel Joseph Napoleon Balling

Hrob Karla Ballinga po opravě v roce 2016, Olšanské hřbitovy v Praze

množství cukru v roztoku. Jeho vědecký výzkum zanechal významnou stopu i v pivovarnictví, kde se podle tzv. Ballingovy stupnice zjišťuje hustota mladiny, a tím se určí stupňovitost piva.

Stupnice se rozšířila i do zahradničí a po různých úpravách se používá dodnes. Vychoval si i řadu následovníků, k jeho žákům patřil např. Hugo Jelínek nebo Gustav Hodek. Profesor Balling publikoval za svůj život více než 30 knih, zasloužil se o založení historického fondu Národní technické knihovny a položil základy mineralogických sbírek. Ballingův odkaz je živý dodnes, na jeho počest nese konferenční sál v nové budově NTK v Praze Dejvicích jeho jméno. Za své zásluhy obdržel rytířský Řád Františka Josefa. Zemřel 1. 3. 1868 ve věku 62 let a byl pochován na Olšanských hřbitovech v Praze.

Marie Petrušková

1830

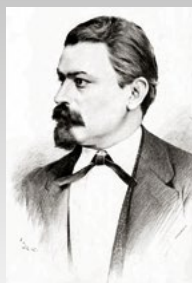
(195 let)

Vojtěch Lešetický

* 24. 4. 1830

† 5. 1. 1908

český učitel, básník, redaktor, spoluzaložil Vyšší dívčí školu v Čechách

1835

(190 let)

Vítězslav Hálek

* 5. 4. 1835

† 8. 10. 1874

český básník, prozaik, dramatik a literární kritik

1840

(185 let)

Dominik Riegel

* 24. 4. 1840

† 12. 3. 1920

český nadporučík dělostřelectva a mistr šermu

Historia magistra vitae

16. 4. 1520 (505 let)

„Pražané snesli se, aby Židův všechen z města vybyli.

A potom na přímluvu některých pánův i na jich Židův ponížené prosby a mnohá podvolení, dán jim **protah a glejt až do příjezdu** do země krále **Ludvíka českého**.” (Kalendář historický národa českého, Daniel Adam z Veleslavína, str. 364)

16. 4. 1895 (130 let)

Český astrooptik **Vilém**

Gajdušek se narodil 16. 4. 1895 v Příboru († 22. 1. 1977).

Byl designérem optických soustav teleskopů. Společně s Františkem Kozelským byl výrobcem mnoha vynikajících dalekohledů na českých a slovenských hvězdárnách. Je držitelem ceny Františka Nušla.

17. 4. 1945 (80 let)

Při náletu na letiště v Plané **byli sestřeleni dva američtí letci** – R. F. Reuter, který se zřítíl u Boršova nad Vltavou a byl na místě mrtev, a W. R. Predy, který se zřítíl u Záluží a zemřel později v nemocnici. Letiště je dnes „Letiště České Budějovice“, 6,5 km jihozápadně od centra.

17. 4. 1945 (80 let)

Jeden z nejničivějších **náletů na Plzeň**, kdy spojenci zlikvidovali opravnu tanků i železniční síť. Šlo o operaci britského Královského letectva (RAF). Cílem nočního náletu bombardérů mělo být především seřadovací nádraží. Byly však poškozeny i další oblasti v okolí.

17. 4. 1945 (80 let)

Po čtyřdenních bojích vojsk 2. ukrajinského frontu s německou 8. armádou byla **osvobozena Břeclav**. Boje sice skončily, ale pro obyvatele nastala doba strachu a obav, neboť docházelo k častému rabování a přepadávání břeclavských občanů, obzvláště žen.

Historia magistra vitae

17. 4. 1945 (80 let)

Dopoledne bylo **na Oslavany svrženo asi 70 bomb**, jež zabily 6 občanů a způsobily škody na budovách. Jednalo se o střet spojeneckých letadel s německými, včetně kulometné přestřelky. Byl zničen i místní transformátor, takže obec byla od té doby dlouho bez elektrického proudu.

17. 4. 1945 (80 let)

Vyšlo **poslední číslo Lidových novin** a v květnu 1945 ministr vnitra Václav Nosek zastavil vydávání Lidových novin úředně. Lidové noviny řídil kolaborant Leopold Zeman. Od února vycházely noviny jen na jednom listu a byly plné zpráv o potížích, do kterých se nacisté dostali.

18. 4. 1920 (105 let)

Proběhly **volby do Poslanecké sněmovny**. Poslanci byli voleni na 6 let. Nejsilnější stranou se stala sociální demokracie (25,7 %), celkově získaly občanské strany 52,5 % hlasů a socialistické strany 47,5 %. O týden později (25. dubna) proběhly senátní volby. Poprvé volily ženy.

18. 4. 1945 (80 let)

Do prostoru Ašského výběžku vstoupili **první američtí vojáci** – průzkumná hlídka roty K 3. praporu 358. pluku 90. divize americké armády z XII. armádního sboru pod vedením generála George S. Pattona. Americké jednotky dorazily v 9.55 k obci Hranice a o dva dny později do Aše.

20. 4. 295 (1730 let)

Osmý zaznamenaný **průlet Halleyovy komety**. Viděna byla v Číně, ale nijak velkolepě. Kometu byla zaznamenána již 30x, první doložené pozorování je taktéž z Číny. Jméno získala po královském astronomovi Edmundu Halleyovi, který jako první v roce 1705 předpověděl její návrat.

Statistika věda je (195 let)

Pro někoho nuda k ukousání, pro jiného napínavý svět čísel a vztahů. K tomu navíc učení se češtiny a láska k mapám. To byl svět Josefa Erbeny.

Josef Erben, kresba J. Mukařovského podle fotografie J. Fiedlera, 1891

Narodil se 29. dubna 1830 v Kostelci nad Orlicí a studoval na gymnáziích v Rychnově nad Kněžnou a Broumově. V Praze potom pokračoval na filozofii studiem češtiny. Jako mimořádně úspěšný student už za studií

vyučoval češtinu a postupně zdolával další akademické stupně. V roce 1861 se například přihlásil k habilitaci pro statistiku průmyslu v češtině a němčině a o rok později začal přednášet na Polytechnickém ústavu Království českého. S rozvojem potřeby statistických údajů shromažďovat data finanční, hospodářská, meteorologická, daňová a mnohá jiná vznikla Statistická kancelář královského hlavního města Prahy (1870) a Erben se stal jejím ředitelem. Mimo to byl členem dalších institucí, jako například Královské české společnosti nauk. Postupně se stal dopisovatelem podobných společností v Rakousku, Velké Británii a Rusku. Jako autor map a kartografických prací se aktivně podílel na rozvoji oboru

Erbenova mapa Čech, 1883

a zároveň zastával funkci inspektora mapové sbírky Musea Království českého. Svou aktivitou zasáhl i do tvorby odborné české terminologie pro matematiku, fyziku a zeměpis. Jako příklad jeho činnosti slouží pár názvů děl – Počátkové zeměpisu, Statistická knížka královského hlavního města Prahy, Úmrtnost v Praze a na předměstích v letech 1881–1890. Josef Erben zemřel 10. 4. 1910 v Praze a pohřben byl na Olšanských hřbitovech.

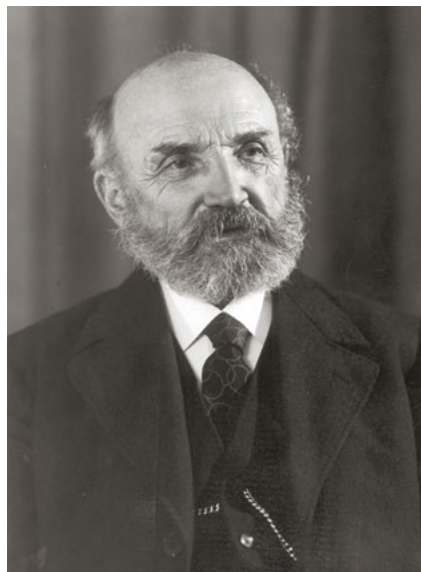
-liban-

foto © Wikimedia Commons

Indolog, rektor a sbormistr (170 let)

V Praze se 20. dubna 1855 narodil Josef Zubatý, pozdější významný český indolog, překladatel indické literatury, etymolog a bohemista. Po maturitě studoval jazykovědu na Filozofické fakultě UK.

Zabýval se klasickými jazyky, indologií, slavistikou a srovnávací jazykovědou. Věnoval se také hudbě, byl sbormistrem a blízkým přítelem A. Dvořáka, se kterým byl od roku 1877 členem Akademického čtenářského spolku. V roce 1885 doprovázel skladatele při jeho třetí cestě do Anglie a vytvářel pro něj i klavírní výtahy některých jeho skladeb. V tomto roce se stal soukromým docentem a následně v roce 1891 mimořádným a v roce 1896 řádným profesorem staroindické filologie a srovnávacího jazykozpytu. V letech 1919 až 1920 byl rektorem Univerzity Karlovy a od roku 1923 prezidentem České

Josef Zubatý, profesor, rektor UK, před rokem 1930

akademie věd a umění. Již v roce 1910 propagoval myšlenku vytvořit archiv nahrávek českých nářečí na gramofonových deskách. V roce 1928 se stal členem Fonografické komise, která byla ustavena při České akademii věd a umění, a spolupracoval s prof. Jiřím Horákem pod vedením prof. Josefa Chlumského. Od 19. září do 1. listopadu 1929 pak vzniklo v Národním domě na Vinohradech 500 použitelných nahrávek lidové hudby, nářečí, projevů divadelních umělců, básníků i významných osobností veřejného života. Profesor Josef Zubatý zemřel 21. 3. 1931 v Praze a byl pohřben na Vinohradském hřbitově.

-felix-

foto © Wikimedia Commons

1880
(145 let)
Josef „Jakoubek“ Bechyně
* 12. 4. 1880
† 1. 8. 1934
český těžký atlet (vzpírání a řeckořímský zápas)

1885
(140 let)
Egon Erwin Kisch
* 29. 04. 1885
† 31. 3. 1948
pražský německy píšící reportér a spisovatel

1920
(105 let)
Josef Daněš
* 8. 4. 1920
† 21. 5. 2001
český technik a vynálezce (vlaková brzda)

Herec a kreslíř Miloš Nesvadba (100 let)

Miloš, syn dělníka a příležitostného filmového herce Františka Nesvadby, se narodil 7. dubna 1925 v Praze. Odmaturoval na gymnáziu (1944) a hrál s ochotníky. Starší bratr Jiří (divadelní režisér a scénograf) ho přivedl k malování.

Miloš se hlásil na konzervatoř, ale místo toho byl totálně nasazen na nucené práce pro Říši. Po válce se na konzervatoř už nehlásil, ale hrál v Souboru mladých, který vedl Jindřich Honzl. Angažmá v Národním divadle přijal v roce 1948. Excelentní výkony předvedl ve hrách Hadrián z Římsů, Fidlavačka, Veselé paničky windsorské, Ze života hmyzu. Ve filmu se objevil ve veselohře Alena (1947) a později také v menších rolích mladíků v budovatelských filmech. Jedinečný byl v pohádkách Pyšná princezna (1952), Hrátky s čertem (1956). Poté už hrál jen zřídkka a jeho poslední rolí byl ceremoniář v pohádce Císařovy

Miloš Nesvadba v roli Paola, Národní divadlo 1948

Miloš Nesvadba s věnováním, 1988

nové šaty (1994). Televizní vysílání ho dostalo na obrazovku v pořadech pro děti a nebylo dítě, které by neznalo jeho postavičky. Stál u zrodu týdeníku Dikobraz, přispíval do dětských časopisů, vynikal jako karikaturista. Svou

komiku zúročil v pořadech se Štěpánkou Haničincovou – Hračky naší Kačky, Malování na počkání, Veselé kuchaření. Je autorem několika knih pro děti a ilustroval přibližně 50 dětských knih. Pod dojmy válečných hrůz vstoupil do KSČ, v roce 1969 z ní vystoupil a stal se nežádoucím. Po podpisu Anticharty mu bylo odpuštěno a dostal čestný titul Zasloužilý umělec. S manželkou, kostýmní výtvarnicí Jaroslavou Sedleckou, měl dva syny – Michala, který je herec, a mladšího Martina, jenž šel vlastní cestou. Miloš Nesvadba, děda a praděda, zemřel ve věku 95 let 22. 7. 2020.

-lgs-

Známa neznámá zpěvačka hitů 60. let (85 let)

Česká zpěvačka Edita Štaubertová se narodila 21. dubna 1940 v Praze. Mezi její největší úspěchy patřily kdysi písničky „Babičko, nauč mne charleston“ a „Zlaté střevíčky“.

Po dokončení dvouleté obchodní školy začala studovat zpěv na pražské konzervatoři u operního pěvce Karla Leisse. Zpívat začala s amatérským orchestrem, což ji logicky neuživilo, takže prodávala boty v obchodním domě. Přihlásila se do prvního ročníku soutěže Hledáme nové talenty, kde si jí všiml skladatel Harry Marcourek, a hlavně legendární Karel Mareš, objevitel mnoha budoucích hvězd. Už v jednadvaceti letech vyhrála konkurz na angažmá v proslulém revuálním divadle Alhambra, kde působila šest let. Navíc spolupracovala s televizí i rozhlasem a zahrála si ve filmech. Před kamerou se mihla poprvé už v roce

Edita Štaubertová

Písni „Charleston v pekle“ s orchestrem Karla Vlacha, singl, 1961

1961 v televizní hudební komedii Zdeňka Podskalského Ztracená revue. Ten ji znovu oslovil o šest let později, tentokrát s postavou pouliční zpěvačky ve svém dalším úspěšném projektu Ta naše písnička česká, založeném na písničkách Karla Hašlera. Její hity, zejména „Babičko, nauč mě charleston“ či „Zlaté

střevíčky“, v šedesátých letech opanovaly obrazovky, i díky režisérům, kteří je později přetvořili ve videoklipy. Nejčastěji zpívala s orchestry Slávy Kunsta a Karla Vlacha a zúčastňovala se estrád po celé republice i v zahraničí. Začátkem sedmdesátých let se její kariéra zadrhla a posléze skončila. Je možné, že se znelíbila komunistickému režimu. V devadesátých letech se objevila v pořadu o legendách populární hudby, ale to bylo všechno. Žila s dcerou v ústraní a skromně v Brdlíkově ulici v pražském Motole. Zemřela v listopadu 2010 v Praze.

-Petram-

1930
(95 let)
Ljuba Štíplová
* 30. 4. 1930
† 24. 9. 2009
česká spisovatelka,
spoluautorka
komiksu Čtyřlístek

1935
(90 let)
Josef Topol
* 1. 4. 1935
† 15. 6. 2015
český básník
a dramatik

1940
(85 let)
Tomáš Sláma
* 16. 4. 1940
† 15. 6. 2004
český herec,
scenárista,
konferenciér
a redaktor

Historia magistra vitae

20. 4. 1695 (330 let)
Olomoucký barokní sochař **Filip Sattler** se narodil 20. 4. 1695 ve Wenssu v Tyrolsku († 20. 5. 1738). Jeho díla jsou po celé Moravě, jednalo se o zakázky jak kamenosochařské, tak řezbářské a významnou část zaujímaly také jeho práce štukatéřské, které jsou dnes bohužel spíše dochované.

20. 4. 1785 (240 let)
„Císař Josef II. vydal **patent**, jímž byla připravena **nová úprava berničná** a nařízeno seznámenati a změřiti všechny plodné pozemky a vyšetřiti jejich výnos. Patent tento uvedl v život práci katastru josefinského.“ (Kalendář historický národa českého, Daniel A. z Veleslavína, str. 378)

20. 4. 1920 (105 let)
Český astronom **Závist Bochniček** se narodil 20. 4. 1920 v Praze († 23. 2. 2002). Působil zejména na Slovensku. Zabýval se především fotografickým sledováním družic a výpočtem jejich drah, objevil dvě novy, z toho jednu jako šestnáctiletý. Je popularizátorem astronomie a kosmonautiky.

29. 4. 1945 (80 let)
Partyzáni obsadili obec Salaš, vyhnali vlasovce a spolu s četou 4. rumunské armády **osvobodili památný Velehrad**. Součástí Rudé armády byl totiž i velký kontingent rumunské armády, který čítal okolo 250 tisíc vojáků, a na našem území jich padlo kolem 15 tisíc.

30. 4. 1900 (125 let)
Česká plavkyně a lyžařka **Běla Friedländerová** se narodila 30. 4. 1900 v Praze († 6. 7. 1965). Napsala příručky cvičení pro ženy před porodem a po porodu. Jako spolumajitelka pražského paláce AXA se přičinila o to, že zde byl vybudován nejmodernější plavecký bazén se skokanským můstkem.

Výsledky XIII. ročníku ankety

Kraj mého srdce za rok 2024

Pořadatelem ankety je nezisková organizace KAM po Česku, ve spolupráci s veletržní správou ABF a pod záštitou Asociace krajů ČR. Cílem ankety je meziroční porovnání oblíbenosti turistické nabídky krajů z pohledu návštěvníků.

KAM na letní dovolenou: Jihomoravský, Vysočina, Jihočeský

KAM na zimní dovolenou: Vysočina, Liberecký, Moravskoslezský

Absolutní vítěz ankety: Jihomoravský kraj

KAM na koně / koňské stezky: bronzový Pardubický kraj

KAM do lázní / wellness: Karlovarský, Jihomoravský, Zlínský

KAM na památky: Jihomoravský, Praha, Vysočina

KAM do lázní / wellness

· Karlovarský kraj 4 009 b. · Jihomoravský kraj 2 011 b. · Zlínský kraj 1 628 b.

KAM na památky

· Jihomoravský kraj 2 698 b. · Hlavní město Praha 2 628 b. · Kraj Vysočina 2 177 b.

KAM na zimní dovolenou

· Kraj Vysočina 3 091 b. · Liberecký kraj 2 428 b. · Moravskoslezský kraj 1 853 b.

KAM na výlet s dětmi

· Jihomoravský kraj 2 773 b. · Kraj Vysočina 2 662 b. · Jihočeský kraj 1 804 b.

KAM na koně / koňské stezky

· Kraj Vysočina 3 267 b. · Jihomoravský kraj 2 373 b. · Pardubický kraj 2 108 b.

KAM za zážitkem / adrenalinem

· Kraj Vysočina 2 579 b. · Jihomoravský kraj 2 289 b. · Hlavní město Praha 1 473 b.

Oficiální vyhlášení výsledků ankety Kraj mého srdce proběhlo 14. 3. 2025 v rámci zahájení 33. ročníku veletrhu Holiday World & Region World 2025.

Anketa probíhala v osmi kategoriích od 1. 1. do 28. 2. 2025 za účasti **2725** hlasujících, z toho **1938 žen** a **787 mužů**. Celkem bylo odevzdáno 65 400 hlasů a přiděleno celkem 130 800 bodů. Absolutním vítězem ankety je **Jihomoravský kraj – 21 505 bodů**, což je podíl 16,44 % ze všech přidělených. Druhé místo obsadil **Kraj Vysočina s 20 134 body** (15,39 %) a třetí **Jihočeský kraj s 13 449 body** (10,28 %).

Ocenění v kategoriích:

KAM na letní dovolenou / pěší a cyklo

· Jihomoravský kraj 3 341 b. · Kraj Vysočina 2 837 b. · Jihočeský kraj 2 362 b.

KAM za folklorem / tradicemi

· Jihomoravský kraj 5 016 b. · Zlínský kraj 2 042 b. · Kraj Vysočina 1 998 b.

Ceny hlasujícím věnovaly:

Edice ČT, Vydavatelství ČR RADIOSERVIS, Divadlo Palace Praha, Vydavatelství MCU, Karlovarská Becherovka, VIDA! Science centrum Brno, Centrum Babylon, Escape Point, EUROMEDIA GROUP, Divadlo na Jezerce Jana Hrušínského, ABF a hlavní cenu Léčebné lázně Konstantinovy lázně.

Výherci z řad hlasujících jsou:

Renata Velcerová, Uherský Brod · Pavla Šmídlová, Liberec · Ondřej Blažek, Třeboň · Pavlína Hořavová, Ivančice · Jakub Morava, Horní Rápotice · **hlavní cena:** Věra Kailová, Děčín. Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Ceny jsou pro výherce připraveny k převzetí v redakci KAM po Česku, Kubelíkova 30, Praha 3, do 30. dubna 2025, poté propadají.

www.kampocesku.cz

Z popravíště schodiště

Na Staroměstském náměstí stál pražský kat Mydlář 21. června 1621 tři příslušníky panského stavu, sedm rytířů a 17 měšťanů, celkem 27 vůdců stavovského povstání. Během čtyřhodinové exekuce ztupil čtyři meče.

Dřevo potřísněné krví skončilo podle historiků v klášteře milosrdných bratří Na Františku jako schodiště. Informace o tom ale pochází jen z lidové slovesnosti. Ta říká, že Ferdinand II. Habsburský dal dřevo z popravíště řádu milosrdných bratří na rozšiřování špitálu. Že z něho bylo stlučeno schodiště ve špitálu na Františku, míní i odborníci. Není jen jasné, o které schodiště jde. Jistě by to určit drahý dendrologický test, ale nejsou peníze. Jisté je, že Habsburk sehrál onoho dne Pražanům kruté divadlo. Kat Jan Mydlář některé odsouzené po stětí roztčtvrtil, část měšťanů oběsil a Martina Fruweina z Podolí, který „unikl“, když před popravou spadl ze střechy a zabil se, nechal symbolicky popraviti i po smrti. Proto jeho jméno není na pamětní desce. Takovou podívanou by Habsburk nedovolil sehrát na popravíšti z druhořadého dřeva. Vše muselo být perfektní. Deset let měli lidé koše na Staroměstské mostecké věži s 12 hlavami popravených. Jen hlava

Fiktivní schodiště v Nemocnici na Františku

Jáchyma Ondřeje Šlika byla sněta v květnu 1622. Nejkrutěji byl potrestán Jan Jesenský z Jeseného, kterému před stětím kat vyřízl jazyk.

-lgs-

Ruka u Jakuba

Bazilika sv. Jakuba Většího je kostel na Starém Městě pražském. Honosný interiér doplňuje bizarní zčernalá ruka zloděje, co chtěl v kostele loupit.

Zčernalá legenda u Jakuba

Zčernalá ruka visí na řetězu na pravé straně od vchodových dveří. Legenda praví, že patří zloději, který kolem roku 1400 chtěl v kostele krást. Když chtěl sošce Panny Marie ukrást perlový náhrdelník, socha ho chytila za zápěstí a už nepustila. Ráno zloděje objevil kostelník, byl povolán kat, ruka byla utata. Tolik legenda. Dodám, že sošku Panny Marie najdete na hlavním oltáři. Pravost ruky by mohla určit věda, ale kdo nevěří, ať tam běží, kostel je přístupný veřejnosti úterý–neděle 10–17 hod.

Alois Rula

foto © Pražský deník

Kolín žije!

To dokazují nejen jeho historické památky, ale i festivaly, kulturní a sportovní akce, které se v královském městě během roku konají.

Přijedte se sami přesvědčit o tom, jak Kolín spojuje minulost a přítomnost v jedinečném zážitku pro každého návštěvníka!

Co nesmíte minout?

Hlavní dominantou je Bartolomějské návrší s chrámem sv. Bartoloměje, který po rekonstrukci ohromí svým interiérem. Navštívíte také barokní kostnici a zvonici s chrámovým pokladem a vyhlídkou na město.

Kolínský židovský klenot, Jeruzalém na Labi, představuje ojedinělý soubor židovských památek. S historií kolínské židovské komunity se nejlépe seznámíte v synagoze, ta v Kolíně je jednou z nejstarších v Čechách. Kromě stálé expozice „Žili tu s námi“ zde od 24. dubna najdete dvě aktuální výstavy. První je věnována výročí 150 let od narození Richarda Federu, dlouholetého kolínského

rabína. Výstava KafkaOrte se pokusí nabídnout atmosféru významných míst spojených s životem a tvorbou Franze Kafky včetně Kolína.

Svátky jara oslavíme na Karlově náměstí

O velikonočním víkendu 19.–20. dubna centrum města ožije sváteční náladou, na návštěvníky čekají ukázky starých řemesel s mož-

ností vyzkoušení, jarní dekorace a rukodělné výrobky, dětské dílničky plné kreativity, velikonoční fotopoint a divadlo a živá hudba pro celou rodinu.

Den záchranářů – tradiční oslava hrdinů integrovaného záchranného systému

Jako každý rok se i letos uskuteční 8. května Den záchranářů. Akce začíná v 8.15 spanilou jízdou záchranné techniky, od 9 hodin se pak na

Karlovo náměstí a odpoledne na Kmochově ostrově a u řeky Labe odehrají atraktivní ukázky záchranných dovedností a techniky složek IZS.

Kmochův Kolín slaví 60. ročník

Kolín se v polovině června opět promění v „hlavní město“ dechové hudby. Ať už jste z okolí Kolína, nebo z jiného koutu republiky, neváhejte a přijedte oslavit tuto výjimečnou hudební událost. 60. ročník Kmochova Kolína rozezná město od 13. do 15. června a nabídne nezapomenutelnou atmosféru, skvělou hudbu a jedinečné zážitky.

Kalendář akcí a další informace najdete na www.kolinzije.cz.

Město Kolín
f MUKolín; kolinzije
@ kolinzije
www.kolinzije.cz

„Kacířka“ Johanka hrozila božím bojovníkům (595 let)

Husité byli bezesporu vynikající válečníci. Porazili v podstatě kdykoliv kohokoliv, dokud byli jednotní. Dlouhých 17 let (1419–1436) nemělo království vládce, vládly husitské svazy.

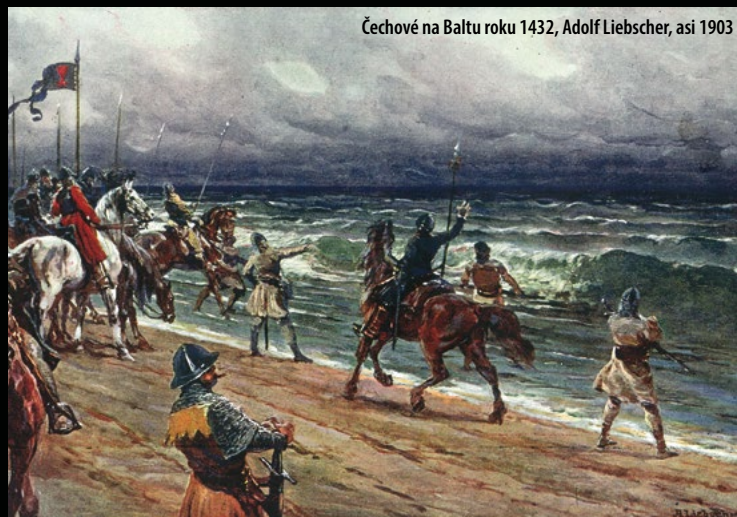
Problematickou pověst si husitští boží bojovníci vysloužili svými činy, které provázely jejich vítězství. Nebojovali podle dobových regulí, užívali lstí, léček a přepadů ze zálohy. Zvláště nectili urozený původ protivníků, které po bitvě často pobíjeli. Například pod Vyšehradem 1420 zemřel výkvět české a moravské katolické šlechty. Po bitvě u Ústí pobili šlechtice z Lužice a Saska, protože Němci ve výzvě před bojem odmítli, že se zranění nebudou dobýjet. Z pohledu rytíře šlo o sprostou krutost, protože urození se brali téměř vždy do zajetí, aby byli vyměněni za výkupné. Husité ale bojovali pro své ideály, majetek byl spíše druho-

Janu II. Lucemburskému, hraběti z Ligny, vazalovi burgundského vévody. Jako urozená čekala, že bude ze zajetí vykoupena, ale Karel VII. ji ponechal osudu. Burgundané ji prodali za 10 000 liber Angličanům, kteří ji světili svaté inkvizici, jež ji shledala z Boží vůle kacířkou.

Údajně dva měsíce předtím, v dopise z 3. či 23. března 1430, sepsaném jejím zpovědníkem na hradě Sully, objeveným ve Vídni, hrozila Čechům: „Ježíš – Marie. Je tomu již dávno, co mně, dívce Janě, došly zprávy a pověsti o tom, jak jste zrušili, stavše se z pravých křesťanů kacíři a podobnými Turkům, pravé náboženství a bohoslužbu, přijali zločinnou

Smrt Johanky z Arku na hranici na náměstí v Rouenu, Hermann Stilke, 1843

Čechové na Baltu roku 1432, Adolf Liebscher, asi 1903

Bitva u Lipan, Josef Mathauser, asi 1903

řadí. Byli obrazoborci, ničitelé, nikoli tvůrci uměleckých hodnot. Vrcholu moci dosáhla husitská polní vojska mezi lety 1427–1431. Pořádali výpady za hranice království, obranu změnili na expanzi. Tyto spanilé jízdy (rejsy) měly šířit jejich učení, získat spojence i válečnou kořist a peníze. Prakticky vzato, preventivní úder husitů na území nepřátel nebyl nikdy na škodu.

Roku 1430 otřásl střední Evropou jejich úspěšné tažení Saskem, Durynskem a Bavorskem. Nečekaný bleskový nájezd od Vánoc do masopustu nedokázal nikdo zastavit. Zpráva o tažení českých kacířů se donesla k 18leté Johance z Arku. Zbožná, jednoduchá vesničanka, co osvobodila Orléans a posadila korunu na hlavu Karla VII., si za vše vysloužila s rodinou šlechtický titul. Byla však 24. 5. 1430 zrazena u Compiègne a musela se vzdát

a hanebnou pověru a jak ji bráníte a rozšiřujete tak horlivě, že není hnusnosti ani ukrutnosti, abyste se jí neodvážili. Otřásáte církevními svátostmi, na kusy trháte články víry, rozvracíte chrámy, rozbíjíte a pálíte obrazy vytvořené pro svaté vzpomínky a vraždíte křesťany proto, že prý nemají vaši víry. Jaká to zbláznlost, jaké šílenství a jaká zuřivost vás to posedla? Vy, vy jste slepci, a ne ti, kdo nemají zraků a očí. Což myslíte, že ujdete trestu? [...] Já, abych pravdu řekla, kdybych nebyla zaměstnána válkami s Angličany, věru bych již dávno přišla na vás. Ale opravdu, nedozvím-li se, že jste se napravili, nechám asi Angličany a vytrhnu proti vám, abych, nemohu-li jinak, mečem vyhladila tu vaši hloupost a tvrdší pověru a zbavila vás buď kacířství, nebo života. Chcete-li se však raději vrátit ke katolické víře a dáv-

nému světlu, vyšlete ke mně posly a já jim povím, co musíte udělat. Pakli však nechcete, nýbrž budete tvrdšíně vzdorovat ostnu, vzpomeňte si, co jste napáchali škod a zločinů, a očekávejte, že všem vrchovatě odplatím svrchovanými silami lidskými i božskými.“

Své hrozby už ale nesplnila. Jako kacířka byla 30. 5. 1431 na náměstí v Rouenu upálena, její popel byl vhozen do Seiny, a tak se její ostatky nedochovaly. Ty jsou ale podmínkou kanonizace. Domnělý Johančin popel objevený roku 1867 a umístěný v muzeu v Chinonu patří patrně košce. Přesto byla Johanka 18. 4. 1909 papežem Piem X. v Římě blahoslavena a 16. 5. 1920 svatořečena papežem Benediktem XV. Konec husitských kacířů přišel přesně tři roky po Johančině smrti s bitvou u Lipan 30. 5. 1434. Předobraz husitů Jan Hus na svou rehabilitaci čeká. Děkuji papeži Janu Pavlu II. za jeho slova o hluboké lítosti nad krutou smrtí českého kazatele.

Luděk Sládek

Oslavte s námi 750 let

Víte, že...

Nymburk v letošním roce oslaví 750 let od svého založení? V průběhu celého roku si budeme připomínat toto významné výročí různými koncerty, přednáškami a dalšími akcemi.

Hradby města Nymburk

Přemysl Otakar II.

Oslavy zahájíme v sobotu 3. 5. 2025 ve 13 hodin příjezdem Přemysla Otakara II. na koni s jeho družinou. Slavit budeme na dvou místech zároveň, a to Na Rejdišti a v Parku U Vodárenské věže. Těšit se můžete na místní kapely i umělce, převážně spjaté s Nymburkem, Street food festival a jiné.

Další akcí, která proběhne **v sobotu 20. 9. 2025**, bude průvod králů, na který naváže ukázka soubojů, dobových tanců atd. Podrobný program oslav naleznete na našich webových stránkách.

Královské město Nymburk, kterým protéká řeka Labe, se nachází v úrodné polabské nížině jen 50 km východně od hlavního města Prahy. Můžete navštívit **věž kostela sv. Jiljí** a prohlédnout si město z ptačí perspektivy či vystoupat na **část hradebních věží** a užít si výhled z hradb jako kdysi naši předci.

Milovníci pěší turistiky, bruslaři a cyklisté mohou vyzkoušet **Labskou či Hrabalovu cyklostezku**, která vede nenáročným terénem v blízkosti řeky Labe. Nebo jen ochutnat místní **pivo Postřižiny** a projít se po místech, která měl rád i spisovatel **Bohumil Hrabal**. Vydejte se do Polabí na dovolenou nebo jen na krátký výlet a navštivte naše půvabné historické město, které má návštěvníkům rozhodně co nabídnout.

Více na
www.mesto-nymburk.cz
www.ticnymburk.cz

Známka k poctě rytce z Rakovníka

Poštovní známky s rytinami od Bohumila Heinze (1894–1940) patří k vrcholným dílům české i světové známkové tvorby.

Rodák z Rakovníka vytvořil ve třicátých letech minulého století mnoho dokonalých rytin pro československé poštovní známky, ale i pro známky a bankovky mnoha dalších zemí světa, včetně Švédska, Súdánu nebo Nového Zélandu.

K poctě rakovnického rodáka vydala Česká pošta začátkem letošního roku poštovní známku od výtvarníka Michala Nováka. Kreslený portrét Bohumila Heinze na ní doprovází zvětšený výřez

jeho rytiny věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Vedle poštovní známky vznikla u příležitosti loňského 130. výročí Heinzova narození i sběratelská pamětní bankovka a exkluzivní kalendář Státní tiskárny cenin na rok 2025. Ten obsahuje reprodukce Heinzových mistrovských rytin a vložený grafický list s ocelorytinou portrétem T. G. Masaryka, který podle Heinzova návrhu vytvořila současná rytečka Lucie Bandiková.

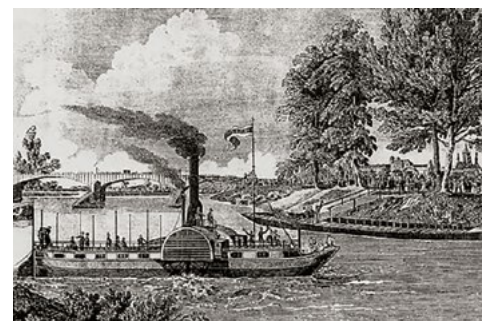
Navštivte Heinzův rodný Rakovník a pošlete odtud svým blízkým pohlednici s Heinzovou poštovní známkou!

www.infocentrum-rakovnik.cz

Ožralé rybičky (145 let)

V Praze zahájily 16. 4. 1880 provoz malé vrtulové parníčky, kterým Pražané přezdívali „ožralé rybičky“. Jméno získaly díky svému kolébavému pohybu, který připomínal opilé ryby.

První český parník Bohemia byl spuštěn na Vltavu 1. května 1841 v 9 hodin ráno

V říjnu 1879 připlul do Prahy J. P. Parrau s pěti parníčky, které provozoval v Drážďanech. V prosinci nabídl Pražské paroplavební společnosti jejich postoupení za čtvrtinový podíl akcií. Vedení firmy nabídku odmítlo. Parrau musel tedy podnikat samostatně. Provoz mezi dvěma pražskými jezy ale nebyl úspěšný. Parrau se následně pokoušel zavést

Štěchovice, kolesový parník Praha, Jindřich Eckert, 1865

dopravu mezi Prahou a Chuchlí, ale ani o ni nebyl zájem. V červnu 1882 nabídl své parníky Pražské paroplavební společnosti za 65 000 zlatých, ta to ale nepřijala, a tak Parrau vyhlásil konkurz. Zástupce Pražské paroplavební společnosti měl v dražbě parníky koupit za 15 000 zlatých, byl ale překonán pražským obchodníkem Sommerem, který nabídl 22 000 zlatých. Parníky si od něj pronajal židovský obchodník Goldmann. V květnu 1883 dostal koncesi na plavby mezi Prahou a Zbraslaví, o rok později do Štěchovic a 1885 do Litoměřic. Jeho podnik se jmenoval Rychlá salonní paroplavba. Lodě nebyly rychlé ani salonní, nicméně se dokázaly prosadit díky větší provozní pružnosti, nižším cenám, zlevněným zpátečním jízdenkám a podílu posádek na zisku.

Pavel Edvard Vančura

foto © www.feudai.cz

Jiří „Wabi“ Ryvola

(90 let)

Významný český trampský písničkář Jiří Ryvola se narodil 4. dubna 1935 v Kladně. Od konce 50. do 90. let byl autorem trampských hitů a představitel českého trampského hnutí.

Jiří „Wabi“ Ryvola

Po vyučení studoval na gymnáziu a nakonec absolvoval Střední průmyslovou školu strojní na Kladně. Po vojenské službě u Pomocných technických praporů pracoval jako konstruktér silničních strojů. V roce 1958 vstoupil do trampské osady Zlatý klíč, založené jeho bratrem (1956). Byl zakládajícím členem České tábornické unie. V roce

Porta, Sokolov, 1972

1963 založili Wabi a Miki společně trampskou hudební skupinu Hoboes, se kterou získali celou řadu ocenění, včetně Porty. Navzdory zjištěné vážné nemoci pokračoval Wabi Ryvola v tvorbě i ve vystoupeních. V roce 1988 se zúčastnil 3. světového trampského potlachu ve Švýcarsku, roku 1991 s bratrem Mikim navštívil Austrálii a roku 1993 se zúčastnil 4. světového trampského potlachu v americkém Coloradu. Za život složil přes 270 písní, psal také povídky a básně, např. Podivnej weekend, Léto v šedých kopcích, Kraťasy a další, publikované původně časopisecky, poté v samizdatu 1973–1989 a v roce 2007 v knize Prokletá vůně hor. Vydavatelství Avalon vydalo v letech 2011 a 2015 dva díly jeho zpěvníků s názvem Poselství I. díl a Poselství II. díl. Jiří „Wabi“ Ryvola zemřel v Praze 27. 2. 1995 a pohřben je na Novém hřbitově ve Švermově.

-mf-

Krátký fotbalový život

(120 let)

Jaroslav Poláček měl talent od boha a k tomu přátelskou povahu. Bohužel mu nemoc a smrt překazily skvěle rozjetou fotbalovou kariéru.

Jaroslav Poláček 1926

Fotbalový špilmachr přišel na svět 5. dubna 1905 v Plzni a odmala ho vábila kožená míčůda. Půl roku hrál za klub svého rodiště, pak přestoupil v roce 1924 do vysněné Sparty. Za ni nastoupil k 80 zápasům, ve kterých nastřílel 74 gólů a získal mistrovský titul. V roce 1926

byl členem spartánského týmu, který podnikl slavný zájezd do USA. Sparta sehrála osm zápasů a Poláček vsítil šest branek. Bohužel tou dobou vážně onemocněl a v lednu 1927 ve věku necelých 23 let zemřel na akutní zánět ledvin.

-liban-

foto © www.spartaforever.cz

Zřícenina Vrškamýk

Tipem na jarní výlet může být výšlap po zelené turistické značce z Kamýku nad Vltavou ke zřícenině hradu Vrškamýk.

Zřícenina hradu Vrškamýk

Po přibližně kilometru chůze dorazíte západně od obce k pozůstatkům hradu, který stával na hřebeni výběžku ve výšce 345 m n. m. Jeho zakladatelem byl v první polovině 13. století král Václav I. Stavba však byla dokončena za vlády Přemysla Otakara II. Provedené výzkumy dokládají, že hrad zanikl krátce po roce 1306. Jednalo se o dvoudílný hrad chráněný příkopem a valem, do kterého se vstupovalo po dřevěném mostě. Zadní část hradu s palácovými křídly byla chráněna druhým příkopem. Dnes je to romantické místo připomínající dávnou historii.

-felix-

foto © Wikimedia Commons, Huhlenik

Generál Otakar Husák

(140 let)

Život mu nachystal mnoho výzev a turbulencí. Dvě světové války i změny režimů. Vždy obstál se ctí a rovnou páteří.

Generál V. hodnostní třídy Otakar Husák jako ministr národní obrany od září 1920 do září 1921

Pamětní deska Otakara Husáka v ulici U Havlíčkových sadů v Praze

Narodil se 23. dubna 1885 v Nymburce a po gymnáziu vystudoval chemii na ČVUT v Praze. A chemie určila jeho další osud, protože v roce 1914 se stal ředitelem chemické továrny ve Varšavě. Válka ale změnila jeho život, vstoupil do České družiny a postupně velel střelecké četě, pluku a praporu. Do bitvy u Zborova nezasáhl kvůli zranění hlavy. Na konci války byl pověřen velením transportu zpět domů, kdy se vrátil spolu s prezidentem

Masarykem. V nové republice se stal v roce 1920 ministrem vnitra a po demisi vlády odešel do civilu. O pár let později stanul v čele nově vzniklé státní firmy na výrobu výbušnin Explosia v Semtíně. Ačkoliv nebyl politicky veřejně činný, přesto byl v době německé okupace od roku 1939–1945 vězněn v koncentračních táborech Dachau a Buchenwald. Po válce se vrátil do vedení firmy Explosia a v roce 1948 odešel do penze. I komunisté ho v roce 1949 půl roku věznili a bili, ale nepro-

kázali mu žádnou protistátní činnost. Již za svého života obdržel více než dvě desítky tuzemských i zahraničních vyznamenání a po roce 1989 byl oceněn udělením Řádu Milana Rastislava Štefánika II. třídy a Křížem obrany státu ministra obrany ČR. Generál V. hodnostní třídy Otakar Husák, ministr národní obrany od září 1920 do září 1921, zemřel 12. 6. 1964 a byl pochován na Olšanských hřbitovech v Praze.

-babok-

foto © Wikimedia Commons, VHU

Pražský groš (725 let)

Při mincovní reformě nahradil Václav II. roku 1300 stávající denáry a brektáty pražským grošem. Váha mince měla být 3,95 g, což bylo 1/64 pražské hřivny. První mince byly o hmotnosti 3,5–3,7 g a dosahovaly ryzosti 923–933/1000. Za téměř 250 let ražby však docházelo k odchýlkám v hmotnosti i ryzosti, zpravidla k horšímu.

Předlohou pražského groše byl turský groš ražený v Tours od roku 1266 Ludvíkem IX. Název je z latinského denarius grossus (tlustý denár). Vzhled mince se příliš neměnil, líc nesl královskou

korunu a rub korunovaného dvouocasého lva. Měnil se však signatury panovníků. Za dobu ražby bylo vyraženo na půl miliardy kusů a ve své době se jednalo o oblíbenou minci, s níž se platilo v celé

Evropě. Pražský groš byl vzorem groše míšeňského, uherského a polského. Ražen byl v kutnohorské mincovně, ale také krátkou dobu ve šlikovské mincovně v Jáchymově a lišil se šlikovským štítkem v rubním opise. Ražba pražských grošů byla ukončena roku 1547, kdy byly nahrazeny tolary. Pražský groš je ikonickou mincí, jež provokuje sběratele. Kdo touží po skutečném originálu, může se ponořit do spleťtých uliček historie jeho ražby a odhalit svět jemných odlišností, které dokáže rozpoznat jen oko znalce.

–lgs–

Ražba podle panovníků

Václav II. (1278–1305)
WENCEZLAVS SECUNDUS
průměr 28 mm | hmotnost 3,5–3,7 g | jakost 0,932
| stříbra 3,35 g

Václav IV. (1378–1419)
WENCEZLAVS TERCIVS
průměr 28 mm | hmotnost 2,7–2,96 g | jakost
0,623 | stříbra 1,74 g

Vladislav II. Jagellonský (1471–1516)
WLADISLAVS SECUNDUS
průměr 28 mm | hmotnost 2,3–3 g | jakost 0,497
| stříbra 1,32 g

Jan Lucemburský (1310–1346)
IOHANNES PRIMUS
průměr 28 mm | hmotnost 3,5–3,7 g | jakost 0,903
| stříbra 3,25 g

Ladislav Pohrobek (1453–1457)
LADISLAVS PRIMUS
průměr 28 mm | hmotnost 2,7 g | jakost 0,620
| stříbra 1,67 g | velmi vzácná

Ludvík Jagellonský (1516–1526)
LUDOVICUS PRIMUS
průměr 28 mm | hmotnost: 2,82 g | jakost 0,437
| stříbra 1,32 g | vzácná

Karel IV. (1346–1378)
KAROLUS PRIMUS
průměr 28–30 mm | hmotnost 2,75–3,4 g | jakost
0,795 | stříbra 2,49 g

Jiří z Poděbrad (1458–1471)
GEORGIUS PRIMUS
průměr 28 mm | hmotnost 2,7 g | jakost 0,620
| stříbra 1,67 g

Ferdinand I. (1526–1564)
FERDINANDUS PRIMUS
průměr 26 mm | hmotnost 2,8 g | jakost 0,420
| stříbra 1,26 g

Kateřina Šardická

C. a k. Technické památky českých zemí

Vydejte se po stopách císařských a královských technických památek, které vznikly mezi lety 1804 a 1918, tedy v době, kdy se rakouská monarchie a především české země dokonale proměnily. Vedle zařízení, jako je vodní elektrárna, mechanická tkalcovna, pivovar nebo hornický skanzen, se knihami coby červená nit vine železnice se svými viadukty a tunely. Bez ní, respektive bez tehdejšího celosvětového rozvoje vlakové dopravy by totiž žádné odvětví průmyslu nevypadalo tak, jak ho známe dnes.

Kniha je rozšířením druhé řady stejnojmenného dokumentárního cyklu. Obsahuje památky rozdělené do regionů, jejich přesnou lokaci a přináší závěrečné profily významných stavitelů, vynálezců a podnikatelů své doby.

? Jak se jmenuje druhý nejvyšší kamenný železniční most ve střední Evropě?

- a) Stránovský
- b) Žampašský
- c) Sychrovský

Své odpovědi nám posílejte do 10. dubna z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize eshop.ceskatelevize.cz. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Pavel Juřík

Kolowratové

Věrně a stále

Monografie o jednom z nejstarších českých šlechtických rodů je určena pro širokou veřejnost, která se zajímá o historii šlechty, historii jako takovou i o dějiny hradů a zámků. Z rodu Kolowratů pocházely desítky významných osobností, které se zapsaly do českých i středoevropských dějin. Odkaz štědrých dárců z rodu Kolowratů nalezneme např. v Národním muzeu nebo Národní galerii. Kolowratská sbírka obrazů patří mezi nejcennější u nás. S Kolowraty jsou spojeny hrady Krakovec, Libštejn, Krašov nebo překvapivě i Karlštejn, ale také zámky Rychnov nad Kněžnou, Velké Dvorce, Sloup nebo Nový Hrad u Jimlína a několik paláců v Praze.

cena: 399 Kč

www.luxor.cz

Jindřichův Hradec: Město příběhů

Nová kniha o Jindřichově Hradci, vydaná nakladatelstvím Typ, vznikla díky osmi autorům spojeným s městem. Obrazový materiál poskytl místní muzea, archiv, hvězdárna a další instituce. Cílem knihy je představit Jindřichův Hradec jako město plné příběhů a propojit historii se současností. Na podzim vyjde 2. díl s novými příběhy, první díl je k dispozici v jindřichohradeckém infocentru.

cena: 490 Kč

infocentrum.jh.cz

Folko Kullmann

Zahradní projekty pro kutily

Vlastnoručně vyrobené zahradní vybavení, nábytek a další prvky jsou osobitější, kreativnější a originálnější než ty kupované. Všechny projekty, které uvádíme v této knize, jsou snadné a rychlé. Zvládne je opravdu každý a nemusí být ani zručný řemeslník ani zkušený zahradník. Tato kniha vám pomůže proměnit vaši zahradu ve funkční a příjemný prostor. Popusťte uzdu své fantazii a ponořte se do pokladnice inspirativních projektů.

cena: 398 Kč

www.kazda.cz

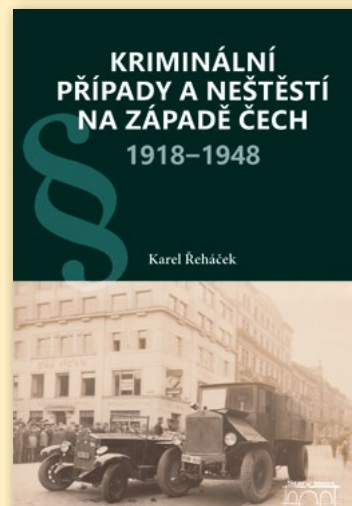
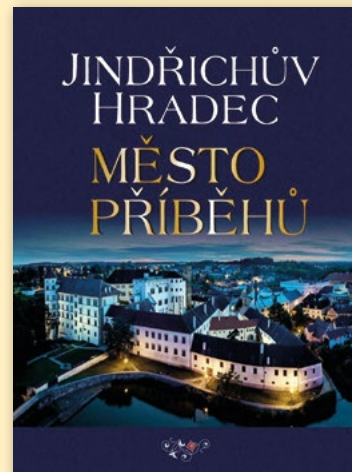
Karel Řeháček

Kriminální případy a neštěstí na západě Čech 1918–1948

Plzeňský archivář Karel Řeháček tentokrát vybral pět desítek kriminálních případů a nešťastných událostí, které se udály na západě Čech v rozmezí let 1918–1948. Na základě archivních dokumentů a fotografií se vrací jak k velmi významným případům (např. vraždě profesora Lessinga, německého emigranta před nacismem), tak i k na první pohled banálním nehodám, které ale měly tragické důsledky. Autor využívá své velmi bohaté zkušenosti z archivní práce a knihu doplnil množstvím dokumentů a soudních fotografií.

cena: 399 Kč

www.starymost.cz

Táborský velikonoční jarmark a výstava

Tradiční velikonoční jarmark na Žižkově náměstí se letos koná v sobotu 12. dubna od 9 do 17 hodin. Kromě osmdesáti stánků s řemeslným sortimentem je připravený celodenní kulturní program s ukázkami tradičních zvyků.

K příjemné celodenní atmosféře trhu zahrají folklorní soubory: českobudějovický Soubor lidových písní a tanců FURIANT a západočeský Plzeňský MLS. Můžete se těšit na lidové písně a tanečnický v tradičních krojích. Pouliční Divadlo Kvelb uvede v 16 hodin představení s názvem Omlazení, vycházející z lidových tradic a inspirované velikonočním časem. Děti se mohou svést na dřevěném zvířetkovém kolotoči na kliku řezbáře Matěje, vyrobit si velikonoční dekorace v dětské dílničce a radost jim určitě udělá zvířecí dvorek. Celým trhem budou procházet obří koledníci s tradiční pomlázkou.

Trh si můžete zpestřit i návštěvou **velikonoční výstavy** v nedaleké Galerii 140, letos na téma „Velikonoce ve světě“. Velikonoční svátky se slaví téměř po celém světě. Každá země má ale své typické zvyky a tradice. Pro naši výstavu jsme vybrali deset zemí – Etiopii, Itálii, Chorvatsko, Ukrajinu, Finsko, Velkou Británii, Mexiko, Guatemala, Norsko a Filipíny. Například v Guatemale se na Velikonoce konají

velkolepé průvody, které krácejí ulicemi, nesou sochy svatých po připravených „alfombrách“ – barevných kobercích tvořených barevnými pilinami, jehličím, čerstvými květinami, zeleninou a ovocem. Tyto barevné koberce jsou zničeny procházejícím průvodem, což symbolizuje, že ani život, ani smrt nejsou trvalé. V řadě zemí se peče sladký chleba, něco jako náš mazanec. Na výstavě se dozvíte,

kde se jmenuje pinca či paska nebo kde má tvar holubice. Zjistíte také, ve které zemi se barví vejčeka a kde mají jen čokoládová. Výstava potrvá **do 27. dubna**.

Více na
www.visittabor.eu
www.galerietabor.cz

Kláster Pivoň (750 let)

Augustiniánský klášter v Pivoni byl založen ve druhé polovině 13. století. Mohlo to být i v roce 1275, ale první písemná zmínka o klášteře pochází až z roku 1379.

Kláster augustiniánů v Pivoni

První řeholníci sem přišli z kláštera svatého Viléma v Bavorsku. V roce 1421 byl klášter vypleněn husity, neminuly jej požáry, jako ten roku 1573, a během třicetileté války byl v letech 1641 a 1648 vydrancován Švédy. Roku 1666 došlo ke stavbě nového barokního refektáře a roku 1686 byl barokně upraven také klášterní kostel Zvěstování Panny Marie. Od roku 1733 pak probíhala rozsáhlejší barokní přestavba. Za vlády císaře Josefa II.

Vyobrazení kláštera v 18. století

byl klášter roku 1787 zrušen. Roku 1800 objekty v dražbě koupil pražský advokát Leonard Stöhr a klášterní budovy přestavěl na čtyřkřídlý zámek. Dalším majitelem se roku 1843 stal Leopold Felix z Thun-Hohensteinu a roku 1864 jej do majetku získal hraběcí rod Coudenhove-Kalergi. Po roce 1948 budovy využívalo místní JZD, které z kostela udělalo sýpku. V padesátých letech 20. století byla na kostelní věži pozorovatelná pohraniční stráž a roku 1953 areál opět vyhořel. V listopadu 2022 byl bývalý klášter s účinností od 1. července 2023 prohlášen za národní kulturní památku. K památkově chráněnému areálu patří kromě konventu a kostela také hospodářská budova, ohradní zeď s portálem a opěrná zeď. Areál má soukromého vlastníka.

-mf-

foto © Wikimedia Commons, Lubor Ferenc

Netradiční pozvánka do Dačic

Dačice lákají své návštěvníky na pamětihodnosti a krásnou přírodu. Tentokrát jsme si pro vás ale připravili pozvánku z jiného soudku. Máte rádi vláčky a letadla? Toužíte po zážitcích, dobrodružství a chcete se také něco dozvědět?

V tom případě tu pro vás máme **Letecké muzeum Viléma Göttha**. Sídli přímo v centru města a jeho majitel už více než 20 let sbírá trojrozměrné exponáty, písemné a fotografické materiály, uniformy a další rozličné předměty, které souvisí s vojenským i civilním letectvím. V expozici mimo jiné uvidíte letouny Z-37 Čmelák a L-13 Blaník v provedení RedBull, vrtulník Mi-2 a malé i velké letecké modely.

Jen o kousek dál najdete **Železnici Plnou Páry**. Unikátní zahradní železnice o rozchodu 600 mm a délce kolejí 350 m vlastní dvě parní lokomotivy a kouzelné dráží muzeum s množstvím zajímavých exponátů. Areál vybudovala a jeho provozu se věnuje skupina nadšenců, kterým učarovala síla páry. Zejména o prázdninách je projížďka vláčkem taženým lokomotivou Jülinkou skvělým zážitkem pro celou rodinu.

Dačice

Infocentrum Dačice
Palackého nám. 1/1, 380 01 Dačice
tel.: +420 384 401 265
e-mail: info@dacice.cz
www.dacice.cz

Jaro v Českých Budějovicích: Tradice a světový sport pod jednou střechou

Metropole jižních Čech láká návštěvníky nejen svou bohatou historií a architektonickými skvosty, ale především živým kulturním děním.

Velikonoční hrkání

S příchodem jara ožije náměstí Přemysla Otakara II. Jarními trhy, které nabídnou široký sortiment řemeslných výrobků, regionálních produktů a jarních dekorací. Trhy jsou ideální příležitostí poznat místní řemeslnou tvorbu a ochutnat speciality jihočeské kuchyně.

Staročeské Velikonoce

Navazující jednodenní řemeslný trh **Staročeské Velikonoce** na Piaristickém náměstí představí návštěvníkům tradiční zvyky a obyčeje spojené s nejvýznamnějšími křesťanskými svátky. Na programu budou ukázky zdobení kraslic, pletení pomlázek a další velikonoční tradice. Jedinečným zážitkem bude také Velikonoční hrkání, které spojuje duchovní rozměr Velikonoc s kulturním programem.

V rámci **Mezinárodního dne památek** se otevrou brány mnoha historicky významných objektů. Návštěvníci budou mít jedinečnou příležitost nahlédnout do skrytých zákoutí města a zúčastnit se komentovaných prohlídek zaměřených na bohaté kulturní dědictví Českých Budějovic.

Sportovním vrcholem jarní sezony bude bezesporu **Mistrovství světa v hokeji žen 2025**. Tato prestižní událost přitáhne do Českých Budějovic špičkové hokejistky z celého světa a nabídne divákům vrcholný sportovní zážitek.

Jarní trhy

Návštěvníci mohou mezi jednotlivými akcemi objevovat krásy města, ať už jsou to impozantní památky, vyhlášené restaurace nebo útulné kavárny v historickém centru.

Ať už přijedete za folklórem, kulturou, sportem nebo jen relaxací, jarní Budějovice mají co nabídnout každému.

PROGRAM

- 9.–20. 4. MS v hokeji žen 2025
- 10.–12. 4. Jarní trhy
- 12. 4. Mezinárodní den památek
- 13. 4. Staročeské Velikonoce
- 17.–20. 4. Velikonoční hrkání

Více informací na www.budejce.cz

Náměstí Přemysla Otakara II.

České Budějovice

Turistické informační centrum
náměstí Přemysla Otakara II. 1/1
370 01 České Budějovice
tel.: +420 386 801 413
e-mail: info@cb-budejovice.cz
www.budejce.cz

Jindřichův Hradec: Zahájení turistické sezony 2025

Jindřichův Hradec se chystá na novou turistickou sezonu s bohatým programem.

Muzeum Jindřichohradecka

Od 1. dubna otevře **Muzeum Jindřichohradecka** výstavu „Krajinská výstava v Jindřichově Hradci 1925“, připomínající návštěvu prezidenta T. G. Masaryka. **Muzeum fotografie a moderních obrazových médií** zahájí 3. dubna výstavu „Nezapomeňme 80: Jindřichův Hradec“ k výročí konce 2. světové války. Další výstavy představí Svatopluka Klimeše, Eugena Alfonse Czernina a jeho dosud neznámé fotografie.

Dům gobelinů přivítá sezonu expozicí „OKNA – ABLAK“ o tkalcovském řemesle. 11. dubna zde

začne výstava „Jak žijí medvídky“ Lenky Přesličkové, která představí slavného medvídky Teddyho.

Velikonoce přinesou slavnostní výzdobu zámku, hru pro děti a tradiční Bílou sobotu s ochutnávkou sladké kaše. **Velikonoční veselice a jarmark** s řemeslnými výrobky a folklorním programem se uskuteční 12. dubna na náměstí Míru.

Pro milovníky aktivního odpočinku je připravena **Jindřichohradecká šifrovačka** – interaktivní hra o historii města.

Turistická sezona 2025 nabídne pestrý program pro každého – od kulturních akcí po přírodní krásy oblasti Česká Kanada.

Bílá paní na zámku

Veselice

Muzeum fotografie

 **Jindřichův
Hradec**

Více na
infocentrum.jh.cz

Muzeum středního Pootaví
Strakonice

www.muzeum-st.cz

Vodní mlýn Hoslovce

www.mlyn-hoslovice.cz

Za tajnostmi historického města

Zveme vás na historickou stopovačku po Spáleném Poříčí! Pro rodiče s dětmi, ale i hravé dospělé máme připravenou soutěž.

V Infocentru obdržíte mapku s vyznačenou trasou a list s úkoly. Projdete se kolem nejvýznamnějších památek města, zjistíte odpověď na jednoduchou otázku a s doplněnou soutěží už pak jen zbývá přijít si do Infocentra pro odměnu.

Také u nás neopomeňte navštívit expozici kresleného humoru Jiřího Wintera Nepraktý – jedinou stálou výstavu na světě! Po špejcharu Ve Dvoře, kde je umístěna, vás ochotně provedou pracovníci celoročně otevřeného Infocentra.

mobil: +420 605 368 410
e-mail: infocentrum@spaleneporici.cz
www.spaleneporici.cz

Brdští bobři vytvořili mokřad na Padrťských rybnících

Na Padrťsku v chráněné krajinné oblasti Brdy se usídlili bobři a během několika let se jim podařilo obnovit mokřady kolem říčky Klabavy pod Dolejším Padrťským rybníkem. Jsou ideálním místem pro rozmnožování žab – ropuch a skokanů – a prospívají také raku kamenáci, který v říčce Klabavě žije.

Mokřad vytvořený bobrem pod Dolejším Padrťským rybníkem

Bobr staví hráze na tocích, aby zvýšil úroveň hladiny v místech, kde se pohybuje. Ve vodě se totiž cítí nejbezpečněji, pod hladinou potřebuje mít i ukryté vchody do svých nor. Po vodě se mu i lépe transportují větve a kmeny dřevin, které využívá jako zdroj potravy či stavební materiál. Bobřími hrázemi tak vzniká soustava jezírek, tůň či celý mokřad. Tento druh tedy vytváří „zadarmo“ to, po čem je v kontextu klimatické změny mimořádná poptávka – jeho hráze zadrží vodu v krajině. Mohou dokonce přispět ke snížení rizika menších povodní

a fungují také podobně jako kořenové čističky. Snižují totiž koncentraci dusíku a fosforu v tocích.

Padrťské rybníky v chráněné krajinné oblasti Brdy můžete navštívit i vy, stačí vyrazit na zhruba třináctikilometrový výlet. Území je dobře turisticky značené a kolem rybníků vás provede stejnojmenná naučná stezka. Při svých toulkách buďte prosím ohleduplní nejen k bobrům, ale i k dalším obyvatelům zdejší přírody.

Bobr evropský

aopk.gov.cz
snamidoprirody.cz

Český les za každého počasí

Nechte se inspirovat našimi tipy, kam v aprílovém počasí vyrazit na výlet. V Českém lese a jeho podhůří totiž není žádný problém zkombinovat procházku přírodou se zábavou v teple a suchu.

Tachov: Z jízdárny na rozhlednu

Jedním z důvodů, proč byste měli navštívit Jízdárnu Světce v Tachově, je i nová expozice bylinkářství. Na rozhlednu Vysokou vás pak čeká příjemná půlhodinová procházka.

www.jizdarna-svetce.cz

Stříbro: Za těžbou rudy

Město Stříbro proslulo svými doly. Více se o jeho historii dozvíte v městském muzeu nebo vyrazte na procházku kolem řeky, u níž najdete i hornický skanzen a bývalé štolý.

www.muzeum-strebro.cz

Stříbro, radnice

Holýšov: Příběh o rytíři

Expozice ve statku u náměstí v Holýšově vás jistě překvapí silnými příběhy. Báje a pověsti pak

Dům dějin Holýšovska

Hrad Rýzmbek

zvláště rodiny s dětmi pobaví i na hravé stezce za loupeživým rytířem Wikartem.

www.dumdejinholysovska.cz

Kdyně: Za vyhlídkami i historií

Rozhledna Koráb, zřícenina hradu Nový Herštejn, hrad Rýzmbek s vyhlídkovou věží. To vše vám nabízí okolí města Kdyně, které se může chlubit i Muzeem přihraničí.

www.infocentrumkdyne.cz

Český les
 turistická oblast

f Náš Český les
@nasceskyles
www.ceskyles.eu

Město Cheb zve...

Oslavy 80 let osvobození města.

Přijďte se podívat 26. 4.

CHEB V DUBNU 1945

SOBOTA 26. DUBNA 2025

Město Cheb vás srdečně zve na oslavy 80. výročí osvobození Chebu.

Oslavy jsou pořádány ve spolupráci s klubem vojenské historie Ocelová pěst.

Program:

náměstí Krále Jiřího z Poděbrad

14:00 hod.

KOMENTOVANÁ BITVA, VÝSTAVA TECHNIKY A VÝZBROJE

Doprovodný program:

Krajinka

9:00–18:00 hod.

DOBOVÉ TÁBORY JEDNOTEK NĚMECKÉ A AMERICKÉ ARMÁDY, UKÁZKY TECHNIKY A ŽIVOTA VE VOJENSKÉM LEŽENÍ
Kavárna Krajinka – americká armáda
Říční terasa – německá armáda

Chebský hrad

9:00–18:00 hod.

DOBOVÝ TÁBOR JEDNOTEK STRÁŽE OBRANY STÁTU Z ROKU 1938 A ČESKOSLOVENSKÉ OBRNĚNÉ BRIGÁDY Z ROKU 1945

CHeb

Památník na „Ypsilonce“

11:00 hod.

PIETNÍ AKT U PAMÁTNÍKU 1. PĚŠÍ DIVIZE ARMÁDY USA

Městské sady

11:30 hod.

HLAVNÍ PIETNÍ AKT U POMNÍKU 97. PĚŠÍ DIVIZE ARMÁDY USA

Hlavní pietní akt – projev starosty města a hostů, vystoupení Městského dechového orchestru a taneční skupiny ZUŠ Cheb

Kulturní centrum Svoboda

Začátek v 19:00 hod., vstupné 200 Kč

TANČÍRNA S PILSNER JAZZ BAND – swingový orchestr

Kostel františkánského kláštera

Od 24. 4. do 30. 5.

VÝSTAVA DOBOVÝCH FOTOGRAFIÍ Z CHEBU ROKU 1945

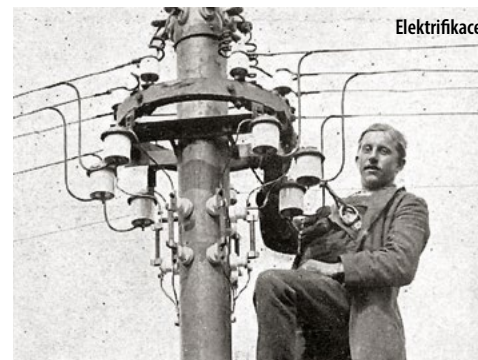
Vernisáž ve čtvrtek 24. 4. v 16:00 hod., fotografie představí letecký historik Luděk Matějčec.

Parkoviště zdarma v Dragounské ulici.

www.cheb1945.cz

Byl to ten slavný den... (65 let)

Elektrický valčík dvojice Uhlíř a Svěrák plně vystihuje celou situaci. Elektrický proud a jeho postupné zavádění přinesly revoluci. Československo bylo mezi prvními na světě.

Elektrifikace

Objev elektrického proudu má podobný význam jako vynález knihtisku nebo třeba aktuálně se rozvíjející možnosti internetu a umělé inteligence. Konkrétně proud střídavý má navíc tu výhodu, že u něj lze snadno měnit napětí a efektivněji jej přenášet na velké vzdálenosti. Tím se odstartoval proces, který byl v Československu zahájen zákonem o elektrifikaci v roce 1919 s podporou 75 milionů korun na deset let. Země Františka Křižíka už dávno v tomto směru měla slušný náskok. Sám Křižík zprovoznil první větší elektrárnu v roce 1889 v Praze na Žižkově, ale předtím vznikala samostatná místa s dynamy, obloukovými lampami nebo žárovkami třeba v Písku, Plzni, Pardubicích atd. Celkovým problémem ale byla roztržitost, nejednotnost, takže o síti, jak ji známe dnes, nemohla být řeč. Převažoval jednosměrný proud a vyráběl se

Rodný domek Františka Křižíka v Plánici, oblouková lampa

jako jedno-, dvou- a třífázový. Do vzniku Československa byla elektrifikována asi třetina Čech a dvě procenta Slovenska. Unifikace byla naprosto nutná a pak už to jelo... Celý proces elektrifikace byl zakončen v září 1960, kdy „doba temna“ bez elektřiny skončila v obci Zlatá Baňa na slovenském Prešovsku. Ocitli jsme se ve skupině pěti zemí světa, které dokončily elektrifikaci celého území. Ale ve skutečnosti se situace zdaleka neblížila tomu, co známe dnes, kdy máme zásuvky na každém rohu.

-babok-

Nejnavštěvovanější památka Ústeckého kraje
→ 60 km od Prahy

Památník Terezín

www.pamatnik-terezin.cz

PAMÁTKY NA OHŘÍ SE PROBOUZÍ DO NOVÉ SEZÓNY!

Tak doražte!

Dolní Poohří

DOLNIPOOHRI

Průčelí zámku

Zámecká věž

Zámek v Klášterci nad Ohří tradičně i nově

Letošní sezona na kláštereckém zámku začíná již 4. dubna a pro návštěvníky je připraveno několik novinek. Nejdříve ale o věcech, které se nezměnily.

Hlavním prohlídkovým okruhem je stále **největší expozice porcelánu** v České republice. V jednadeceti místnostech v prvním patře zámku vám průvodci představí historii výroby porcelánu v Čechách. V dalších čtyřech místnostech pak mohou návštěvníci nahlédnout do tajů porcelánu čínského nebo japonského.

Pohádkový okruh, opět tradičně, nabízí prohlídku Pohádkové země Vítězslavy Klimentové

Z expozice Hravý středověk

a expozici českých pohádek ve sklepních prostorech pod zámeckou věží. Těšit se můžete na spoustu domácích strašidylek, trpaslíků, skřítků a víl, stejně jako na množství známých postav z českých pohádek – Smolíčka, čerty, vodníky, hloupé i chytré Honzy, princezny a další a další.

Prohlídkovým okruhem pro rodiny se zvědavými dětmi je určitě **Hravý středověk**. Tato expozice představuje život v klášteře, ve městě, na vsi i na hradě. Proč se vlastně Kláštec jmenuje Kláštec? Kdy a jak byly založeny hrady v okolí a proč nás dodnes tak fascinují? Jak vypadalo selské stavení a jak dům ve městě? Zámecké vězení a hladomor na odhalují historii soudnictví a hrdelního práva městečka Kláštec nad Ohří. Interaktivní okruh pro zábavu i poučení je určen především rodinám.

Oblíbenou zastávkou při návštěvě kláštereckého zámku je **výstup na zámeckou věž**. Už jen cesta vzhůru je dobrodružstvím – odhalíte legendy Krušnohoří v podání expozice Věry Štefánkové. Odměnou za dlouhý výstup po 113 schodech je výhled do nádherné krajiny Krušných a Doupovských hor.

V několika renesančních sálech v přízemí zámku si mohou návštěvníci prohlédnout zajímavé porcelánové servisy, které zámku darovali soukromí dárci. Součástí této výstavy je také **historie zámeckého parku**, včetně ukázek z historického zámeckého herbáře. Tato výstava je přístupná zdarma, pokud máte zakoupenou vstupenku na jakýkoli jiný okruh na kláštereckém zámku.

Novinkou letošní sezony je atraktivní výstava modelů z celosvětově oblíbených kostiček. Zavítat tak můžete do světa Star Wars nebo Bradavic, prohlédnout si světové památky nebo obdivovat technické vychytávky složitých strojů.

Podrobnější informace o jednotlivých prohlídkových okruzích či otevírací době naleznete na našich webových stránkách: zamek.klasterec.cz.

Zámek Kláštec nad Ohří
Chomutovská 1
431 51 Kláštec nad Ohří
tel.: +420 474 375 436
mobil: +420 739 927 665
e-mail: info@zamek-klasterec.cz
zamek.klasterec.cz

Pohádkový okruh

Jan Letzel

Architekt, který spojil Evropu a Japonsko

Český architekt Jan Letzel (1880–1925) se proslavil svým působením v Japonsku. Jeho nejznámější dílo, průmyslový palác v Hirošimě (dnes známý jako Atomový dóm), se stal symbolem následků svržení atomové bomby a zároveň významným historickým památníkem.

Letzel, narozený v Náchodě, vystudoval ČVUT v Praze a působil v Německu a Japonsku, kde spojoval moderní architekturu s japonskou tradicí. V roce 1915 navrhl pavilon pro Expozici osmi národů v Hirošimě. Tato stavba zůstala jako jediná stát po atomovém útoku v roce 1945. Dnes je Atomový dóm zapsán na seznam světového dědictví UNESCO a zároveň je připomínkou Letzelova odkazu. V Náchodě letos proběhne několik setkání a kulturních akcí k uctění Letzelovy památky, kdy si připomeneme 145 let od jeho narození a 100 let od jeho úmrtí.

www.mestonachod.cz/pro-turistu/infocentrum/

Ústí nad Orlicí

zve 2.–6. června 2025

Město v pohybu –
týden dobré pohody

Z PROGRAMU

O5 a Radeček | Moravians | Michal
Prokop & Framus Five | Jelen |
PAPRIKACZE | Olympic Tribut | a další

[ou] Město Ústí nad Orlicí

www.ustinadorlici.cz

Český Těšín

1155–2025 | 870 let

Český Těšín, Nádražní ulice

První písemná zmínka o Těšíně je uvedena v listině papeže Hadriána IV. z 23. dubna roku 1155. Městská práva jsou bezpečně doložena k roku 1290.

TIC Český Těšín
Hlavní třída 147/1a
737 01 Český Těšín 1
mobil: +420 720 043 697
e-mail: info@ic-tesin.cz

www.ic-tesin.cz

Krása autoveteránů v Liberci

Pokud vás zajímá všechno, co kola má, určitě navštivte Technické muzeum Liberec, kde najdete dopravní prostředky různého druhu (automobily, kola, motorky, tramvaje, autobus i mašinu).

Expozice automobilů a motocyklů

V pavilonu A si prohlédnete auta z mnoha koutů světa a z různých období napříč celým 20. stoletím. Najdete tady také motocykly zahraniční a československé předválečné i poválečné výroby. Projdete se historií jízdních kol a obří sbírkou několika stovek modelů autíček, motorek a všelijaké další techniky.

Lanovka na Ještěd a průmyslová výroba

„Béčko“ vás provede textilní minulostí Liberce až k průmyslové současnosti, kdy tu muzeum ve spolupráci s významnými firmami připravilo unikátní prezentaci. Od dubna 2024 doplňuje pavilon nová expozice – Lanovka na Ještěd, kde najdete zajímavé informace, fotografie a první i poslední kabinu liberecké lanovky.

Expozice veřejné dopravy

Pavilon C je věnován veřejné dopravě a její historii na Liberecku, takže je opravdovou lahůdkou hlavně pro fandů autobusové a tramvajové dopravy. Sledujte vývoj hromadné dopravy napříč desetiletími a obdivujte tramvaje české, německé, nebo i švýcarské

provenience. V pavilonu se nacházejí unikátní modely tramvají a autobusů, jejichž datum výroby sahá až do první čtvrtiny minulého století.

Království automobilů

Exkluzivní dlouhodobá expozice Technického muzea v pavilonu D se pyšní luxusními autoveterány z let 1906 až 1987. Můžete si tady prohlédnout stejné typy vozů, jako měla třeba hvězda stříbrného plátna Sophia Lorenová, král rokenrolu Elvis Presley nebo britská panovnice Alžběta II. Projděte se „královstvím automobilů“.

Visit[^]Liberec

Městské informační centrum Liberec
www.visitliberec.eu

Bitva u Ořechova (80 let)

Ořechov začala Rudá armáda ostřelovat odpoledne 18. dubna 1945. Krvavé boje trvaly týden a s Němci se dlouho přetahovali o získané pozice.

Sověti měli trojnásobnou převahu, do bojů na jejich straně zasáhla i Rumunská královská armáda. Rudá armáda za cenu vysokých ztrát zlomila německý odpor.

Zničeno bylo 34 sovětských a 35 německých tanků a obrněných vozidel, zabito 960 rudooarmějců, 275 nacistů a 23 občanů Ořechova, Tikovic a Ořechoviček. Ořechov byl z 80 % zničen, k zemi šlo 176 domů, většina ostatních byla těžce poškozena včetně ořechovského kostela. Poničeno bylo i 13 domů v okolních obcích. V noci na 24. dubna se německá armáda stáhla z prostoru bojů k Brnu, odpoledne Ořechov,

Hřbitov Rudé armády a tanková věž v Ořechově

Tikovice a Ořechovičky obsadila Rudá armáda. U kostela byl po válce zbudován hřbitov Rudé armády, kde je pohřbeno 1 452 vojáků a důstojníků. Zničené tanky svázeli Sověti do Modřic, a když tanku T-34 s číslem šest během přepravy upadla věž uprostřed křižovatky v Ořechově, nechali ji tam. Po dvou letech vyhýbání se věži místní věž tanku zakopali na křižovatce a do kroniky napsali, že budoucí si s ní nějak poradí. V červnu 2004 ji budoucí vykopali při rekonstrukci kanalizace a udělali z ní pomník.

-lgs-

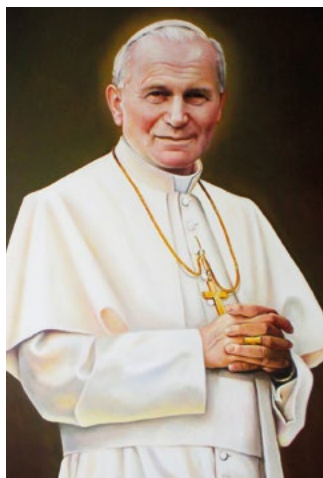
Tank T-34/85 ve vojenském muzeu v Darkovičkách

foto © www.ořechovubrna.cz, Wikimedia Commons

Papež, co ovlivnil 20. století (35 let)

Je tomu 35 let, co 21. dubna 1990 přiletěl papež Jan Pavel II. na návštěvu „sametového“ Československa. Pastýř, který rozuměl naší řeči i mlčení. První návštěva hlavy katolické církve v historii byla svátkem pro všechny věřící.

Václav Havel pozval Jana Pavla II. příslovečně v den svého zvolení 29. 12. 1989. Skutečnost, že Jan Pavel II. přistál v Ruzyni čtyři měsíce poté, mi vhná slzy do očí ještě dnes. Papežské cesty se plánovaly dva roky dopředu. Chystali jsme první svobodné volby, probouzel se nacionalismus, den před přiletem papeže jsme schválili název Česká a Slovenská Federativní Republika. Návštěvu našich věřících Jan Pavel II. přislíbil už v roce 1979, během pobytu v rodném Polsku. Po jedenácti letech svůj slib mohl splnit a vyjádřit své díky kardinálu Tomáškovu za jeho statečnost v časech totality. Pronásledovaný Havel, nyní prezident, vítal papeže slovy: „Vítám Vás, Svatý otče, mezi námi hříšníky...“ Jan Pavel II. nejprve navštívil místo nejsymboličtější, Chrám sv. Víta, a odpoledne odsloužil mši svatou pro půl milionu naslouchajících na Letenské pláni. Následující den se vydal na Moravu. Na mši

na Velehradě bylo na 350 tisíc poutníků z mnoha zemí. Papež poté sloužil bohoslužbu i na bratislavském letišti Vajnory. Polák Karol Józef Wojtyła, po 455 letech první neitalský papež, svými myšlenkami dodnes ovlivňuje věřící, ale i ateisty, kteří měli to štěstí, že žili v jeho době a slyšeli jeho slova.

Josef Grof

Portrét Jana Pavla II., Zbigniew Kotyła, 2012

Ještě neglazovaná miska na hostie u příležitosti návštěvy Jana Pavla II.

foto © Wikimedia Commons, autor Zbigniew Kotyła; Luděk Sládek

Životem proti nesvobodě (105 let)

Dvě totality určily jeho život. Jako mnoho jiných nepodleh, ale aktivně vzdoroval. Jiřího Štokmana neměli rádi nacisté ani komunisté.

Jiří Štokman, československý voják a příslušník výsadku Clay

Narodil se 17. dubna 1920 v Buchlovicích a po studiu na gymnáziu v Uherském Hradišti chtěl jít studovat práva do Brna. Bohužel uzavřením vysokých škol roku 1939 se mu plány změnily. V řadách Obrany národa se zapojil do protinacistického odboje, ale hned v prosinci 1939 musel utéct před zatčením. Přes Jugoslávii, Turecko a Sýrii se dostal do Anglie. Stal se členem 2. pěšího pluku a později byl zařazen do výcviku pro plnění zvláštních úkolů včetně kurzů sabotáže, šifrování, výsadkového a spojovacího. Jako člen skupiny Clay byl převelen do Alžíru a Itálie a 13. dubna 1944 byl spolu s An-

Výsadek Clay: Čestmír Šíkola, Jiří Štokman, Antonín Bartoš, 1943

tonínem Bartošem a Čestmírem Šíkolou vysazen u obce Hostišová na Zlínsku. Tam koncem dubna navázali spojení s Londýnem a postupně vybudovali síť informátorů. Přes rozsáhlé komplikace s gestapem se jim podařilo udržet spojení do konce války a odeslat 800 zpráv a oznámit desítky míst pro shozy zbraní. Tím se Clay zařadil k neúspěšnější skupinám. Obrovskou zásluhu na tom měla Anna Kosková, členka odbojové skupiny Moravská rovnost, která jim poskytovala stravu a ubytování. V roce 1948 odešel Štokman na Západ a zapojil se do protikomunistického odboje. Působil ve Francii, v Anglii a nakonec i v USA. Jiří Štokman zemřel 17. 7. 1981 ve věku 61 let v Carmelu.

-liban-

foto © Wikimedia Commons

Červené blato je přírodní rezervace na Třeboňsku o celkové rozloze 331 ha. Těžila se zde dříve rašelina pro účely nedaleké sklárny. V dnešní době slouží rašeliníště jako ochrana přirozeného krajinného pokryvu. Nachází se zde mnoho...										
POMŮCKA: AM, NT, TG	CITOSLOVCE NAHLED- NUTÍ	1. DÍL TAJENKY	INICIÁLY FYZIKA NEWTONA	POZOR- NOST	TOPIVO	 NIZOZEM- SKÝ MOŘE- PLAVEC	TEXTILNÍ PLODINY	INICIÁLY HEREČKY KLUKOVÉ	INICIÁLY BÁSNÍKA HRUBINA	
MUŽSKÉ JMÉNO 31.3.						PŘEDSTÍ- RÁNÍ				
ODSOU- HLASIT						NILSKÝ KŘÍŽ SLUCHOVÝ ORGÁN				
HAD Z KNIHY DŽUNGLE			TRUBKY ZÁMEZI VE SPORTU					2. DÍL TAJENKY	VZÁCNÝ MOTYL	
 CHEM. ZN. VÁPNIKU VIDA				CITOSLOVCE OPOVRŽENÍ LYŽAŘSKÝ POZDRAV			DISKŮZEJ ANGL. ZKR TITUL DOKTORA			
OŠKLIVOST					ONDŘEJ DOMÁCKÝ OVINOUT					
ČÁST NOHY					VÝKAL ZNALEC ETIKY					
CITOSLOVCE POVZDECHU			OBILNINA BUDOVY				CHEM. ZN. HOLMIA 1000 KG			
 DRUH ROZ- HLASOVÝCH VLN	SPOJIT LITIM ZNAČKA KILOMETRU					STUDÁNKA STARÉ JEDNOTKY OBJEMU				
JACÍ SLOVENSKY				RUS. LITER. POSTAVA CHEM. ZN. KOBALTU					VÝŠETŘENÍ MOZKU MEDIC. ZKR.	
ŘÍMSKÝCH 2600				DRUH LODĚ CIZOPAS- NÍCI						
 POUZDRO NA ŠÍPY HOVOR.	HON PAPOUŠEK				OPĚT VČELÍ PRODUKT					
DŘEVĚNÉ STROPY			SPOJE VZNI- KLÉ ŠITIM LIKÉRNÍK				ZN.GONIOM. FUNKCE SMRTELNÁ CHOROBA			
ZNAČKA MOUKY		KINO BYVALÁ JEDNOTKA JASU				ZNAČKA MILILITRU TURISTICKÝ ODDÍL ZKR.			ZNAČKA KILO- AMPÉRU ZKR.	
NÁDOBA NA OSTATKY				VYZNAVAČ STOICIZMU						
JEDNOTKA DUTÉ MÍRY				LESNÍ ROH						

Poznáte místo na obrázku?

- a) Náchod
- b) Litomyšl
- c) Ústí nad Orlicí

Správné odpovědi a výherci

KAM PO ČESKU, BŘEZEN 2025

Celkem došlo 2 005 odpovědí | 1 974 z internetu |
31 dopisů | z toho 1 081 žen a 924 mužů.

EDICE ČT

otázka: Jak se nazývá ovocná omáčka z jižních Čech zahušťovaná perníkem?

odpověď: c) žahour

soutěžilo: 551 čtenářů; 546 správně; 5 špatně

výherci: Hana Stránská, Hradec Králové; Miloslav Příbyl, Mirovice; Renata Čičáková, Jihlava

Křížovka

tajenka: ... rezervace Králícký Sněžník ...

soutěžilo: 411 čtenářů; 401 správně; 10 špatně

výherci: Dušan Žampach, Vimperk; Vlasta Králová, Šternberk; Jiří Doležel, Přerov

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na obrázku?

odpověď: b) hrad Švihov

soutěžilo: 529 čtenářů; 501 správně; 28 špatně

výherci: Jana Eisová, Chotěboř; Kamil Hons, Prosečné; Ladislav Zvardoň, Vsetín

Rodinné výlety v Pardubickém

kraji: Zábava pro každého!

odpověď: b), c), a)

soutěžilo: 514 čtenářů; 495 správně; 19 špatně

výherci: Jitka Helisová, Vsetín; Helena Barnasíková, Hranice; Alena Halířová, Mladá Boleslav; Libuše Krumlová, Horky; Marie Machů, Uherský Brod; Radek Pisk, Plzeň; Jitka Sykáčková, Řečany nad Labem; Milan Rickl, Nový Bor; Alena Vaškových; Uherské Hradiště; Zdeněk Král, Děčín IV-Podmokly

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Tajenku křížovky a fotohádanky nám zašlete do 10. dubna z www.kampocesku.cz/souteze nebo na adresu redakce.

Dvakrát tři autoři správných odpovědí obdrží ceny věnované vydavatelstvím KAM po Česku.

Podmínky soutěží najdete na www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky. Soutěžící účastí v soutěži souhlasí se zařazením všech svých osobních údajů poskytnutých v rámci soutěže do databáze pořadatele soutěže za účelem vyhodnocení a předání výher. Nevyzvednutí, nepřevzetí nebo nereklamované dodání výhry výhercem do 30 dnů od jejich zveřejnění propadáji bez náhrady.

SLAVNÉ OPERNÍ SBORY

20. Benefiční koncert pro Nadační fond IMPULS

Na podporu psychoterapie a pohybových
aktivit u roztroušené sklerózy

Český filharmonický sbor Brno — Petr Fiala sbormistr a dirigent
Miriam Zuziaková klavír — Ayla Bártová klavír — Josef Bárta violoncello
Jan Novák housle — Marek Kozák klavír — Kristina Fialová viola

23/4
2025
19.30 h

Nadační
fond **IMPULS**

Základní vstupné 490 Kč
Snížené vstupné 290 Kč
www.nfimpuls.cz

Aula ČVUT —
Betlémská kaple
Betlémské nám. 256/5, Praha 1

LUCSEMBURKOVÉ

rodokmen LP 998–1458

Lucemburkové jako druhá česká královská dynastie vládli ZEMÍM KORUNY ČESKÉ v letech 1310–1437. Ručně malovaný rodokmen včetně postav a typických detailů pro období gotiky ocení snad každý milovník historie. Rozměr tisku na formát A1 zaručuje dobrou čitelnost i přehlednost. Skvělý dárek, unikátní dekorace, didaktická pomůcka.

KOUPÍTE NA E-SHOPU REDAKCE
www.kampocesku.cz/eshop

poštovní zásilka: 399 Kč (poštovné 100 Kč platí pouze pro Českou republiku)
osobní odběr v redakci: 150 Kč (+ tubus 49 Kč)

• rozměr A1 (594 x 841 mm) • baleno do tubusu • dodává Česká pošta jako doporučený, pojištěný balík do ruky
 KAM po Česku, Kubelíkova 30, Praha 3